

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Praxis. Statvs Vnionis Mysticae

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

¶ si sunt, & sicut aurum, & argentum in igne probatum septuplum, tanquam participes amicitia Dei, & gratia modi operandi supernaturaliter & perfusi, ad sequentem statum vnionis transire poterunt: Vbi ad oculum cognoscent, quod sedentibus in tenebris, & umbra

a Vr inf. decis. 2. a 10.

mortis; transactæ priuationis; lux magna doni supernaturalis scientiæ, orta sit eis. quodque in paucis vexati, in multis bene disponentur, pro vt latius constabit ex sequentibus.

(***)

P R A X I S
 STATVS VNIONIS MYSTICÆ
 ET PRIMO

DE IIS QVÆ FIUNT IN INFIMO
 PER ALLEVIATIONEM AB HABITA PRESSVRA.
 PARAPHRASIS QVINTA.

Quæ est ista quæ progreditur, pulchra vt luna. b pulchram, vt lunam, appellat piam animam, ac si diceret, illa quæ prius scilicet in statu priuationis, tanquam aurora progrediebatur, magis ardorem amoris depurantis, quam lumen actiuitatis spiritus præferebat; nunc scilicet in statu vnionis, pulchra vt Luna constituitur, quando serenatur, & ab illa duntaxat parte, qua soli obijcitur, lumen recipit, quod vti fiat, secundum quod status vnionis non summa; sed minima modi supernaturaliter operandi continet, iam dicendum est interea verò præordinata, & accurata operatione, ac maiori in charitate radicatione, ad exercitium actus, hoc loco mysticum remittimus ad praxin formationis operationum, seu verborum mysticorum (sine qua quidem praxi actualem cum Deo vnionem, aut incipere, aut continuare stylo ordinario impossibile est) vt

illius

b Cant. 6. c Paraph. 5. 7. & 8. d Inf. Paraph. 6.

illius vsu conformiter ad suum statum vnionis, prout ille incipit, proficit, & perficitur, ac secundum notabiliores vicissitudines (paraphrastice descriptas) cooperari addiscat: praesertim cum ad mediam regionem status vnionis pertigerit; hic autem consequenter ponitur,

- I. Breuis deductio eorum quae eueniunt in praxi toto statu vnionis durante.
- II. Propria operatio, quamdiu anima in infimo vnionis versatur, est transitus in libertatem spiritus per susurrium mysticum.
- III. A fundo obscure ponderoso oportet se expedire; sed non ab essentiali interna quiete.
- IV. Non amplius procedere potest mysticus vt primum operans.
- V. Alleuatio quae fit versus spiritum licet augeatur, eius tamen fructio adhuc improporcionata est.
- VI. Nisi appetitus fruendi alleuietur secundum spiritum, facile contingit relapsus ad radium fundi.
- VII. Circa regionem spiritus aduertitur lumen mysticum.

ARTICVLVS PRIMVS.

Breuis deductio eorum quae eueniunt in praxi toto statu vnionis durante.

Fili hominis putasne viuent a ossa ista, & dixi, Domine Deus tu nosti. & dixit ad me, vaticinare de ossibus istis. & dices eis, ossa arida audite verbum Domini: haec dicit Dominus Deus ossibus his. ecce ego introducam in vos spiritum, & viuetis. & dabo super vos nervos, & succrescere faciam super vos carnes, & superextendam in vobis cutem, & dabo vobis spiritum, & viuetis. Ac si diceret, o pia anima, sicut propter ossum nimiam nuditatem, ariditatem, & dissipationem, impossibile videtur, vt reuiuiscere possint, & in ordinem priorem componi, nervis, & carnibus reuolui, ac spiritum, integramq; vitam recipere; ita quoq; vsu venire solet apud animam piam in statu priuationis, vsq;

a Ezech. 37.

ad medullas ossium, & paulo minus quam ex toto consumptam, ita vt ipsamet vltiorem progressum sibi impossibilem imaginaretur, donec in hoc statu vnionis, paulatim spe interioris perceptionis erigatur, lumen, & amorem suscipiat, & a spiritu diuino in pedes erecta, stet fortior, ac cum lobo nouissimis suis magis quam principio eius benedicatur; cum eo tamen, vt sicut luna, in initio dum crescit, videri non potest, eo quod luminis nihil recipiat, quousq; aliquantulum, & quidem ex obliquo soli opponatur; ita quoq; in initio status vnionis pia anima modicum accipiat, quamuis enim per gratiam mysticam modi supernaturalis, & inhabitantem spiritum diuinum renata sit, & luminis diuini capax; hoc ipsum tamen nondum apparet, nisi cum in initio

Z 3

par-

paulatim ab habitis tenebris quasi cæcutiens, vidit nonnihil luminis; in medio autem, & progressu tanquam luna crescens, in lumine proficit; in fine verò, cum ad plenum, ac summum vnionis pertigerit, toto se luminosa fit: cum eo tamen etiam, vt licet luminosa cum luna efficiatur, hoc nihilominus non fiat ita perfectè, quin tenebrarum aliquas referuet maculas, & tempore suo iterum ordinatè decrescat, & accrescat.

Et idè etiam pia anima toto statu vnionis durante, non omnino à relapsu ad soleitatem, & carentiam proprii spiritus, expediri potest. donum enim intellectus (quod in statu vnionis mysticus consequitur) iudicium tantum perficit per simplicem perceptionem veritatis, cum sit habitus principiorū, & capax redditur, vt ad intima eorum penetret, quæ in spiritu videntur, & dicuntur, vtq; rationibus æternis, & conspiciendis, & consulendis inhereat: non tamen ea efficacia, & amoris abundantia, quæ in vires inferiores tam copiosè redundet, vt interruptionem bene afficietia, & carentiam eius, seu spiritus proprii soleitatem non incurrat. & hoc ipsum etiam quando in summo status vnionis fuerit; sicut & à sua plenitudine luna deficit: quoadusq; in statu Transformationis, tota pellucida ex dono habitus supernaturalis sapientia, ad instar solis luceat in virtute sua, non habens maculam; aut luminis, aut dilectionis adæquatè deficientiam. sicut ergò post aliquam interioritatem acquisitam per status meditationis, & aspirationis;

a Psal. 36. b Job. 4.

in statu contemplationis pro prima eleuatione, & quæ naturali modo operandi contingebat, ante hanc priuationem rigorosam ad superiora conscenderat: in statu autem priuationis, vsque ad infima quæque descenderat. ita modo ab inordinato amore depurata, de nouo in hoc statu vnionis eleuari incipit; ita vt totus status vnionis sit, primus ascensus modi supernaturalis, in quo ab infimis per media ad summum tandem procedit. interea verò o pia anima, quamdiu in infimo status vnionis versaris, & quoadusque in spiritu viuens educat a quasi lumen iustitiam tuam, & iudicium tuum tanquam meridiem, subdita esto Domino, & ora cum iam verò dictis ijs, quæ in communi fiunt, ad specialia descendendum erit,

Propria operatio, quam diu anima in infimo vnionis versatur, est transitus in libertatem spiritus per susurrum mysticum.

ARTICVLVS SECVNDVS.

AD me dictum est verbum b absconditum, & quasi furtiuè suscepit auris mea venas susurrj eius. Ac si diceret, o pia anima, vt cognoscere possis interiorem præsentem tuam constitutionem, recogites velim infirmum aliquem graui morbo annis aliquot laborantem, & tandem ita viribus destitutum, vt nullum vsum sui corporis amplius habeat; sed tantum in eo adhuc se viuere ita sentiat; vt tamen se sanandum vix credat. vnde si medicus illi spem conualescentia dederit, tum profectò quasi verbum

verbum absconditum ei dicit, & quasi furtivè suscipit auris illius venas susurrarij eius; dum quasi à longè, & remotissimè adstantis medici vocem audire, nimis tamen quam procul à promissa sanitate distungi videtur, de sanitate adhuc nihil, de infirmitate autem totum sentiens, nihilominus tamen spes sanitatis datæ, in auribus, & intima cogitatione infirmi susurrat, & cogitare de conualescentia facit, ac in spem, contra spem, se erigere cogit, ita vt licet impossibilis videatur; quod tamen dictum est verbum sanitatis susurrat, nec quiescit, quin memoriæ se ingerat, & ita absconditum se esse ostendat; vt tamen vocem aliquam edat, & sanitatis cupiditatem adferat.

Ita prorsus contingere solet piæ animæ, quæ ex statu privationis, & amore diuinitus depurato reuiuiscere incipit; recenti liquefactione adhuc mollis, delicata, & ad maiestatis diuinæ consortium longè adhuc impar. & idèd tanquam propria operatio, [susurrium occulti verbi Dei; est ipsa loquutio inspirationis internæ: qui enim susurrat occultè loquitur, & vocem non exprimit, sed imitatur. quum ergò se omnipotens Deus per rimas contemplationis indicat, nequaquam nobis loquitur; sed susurrat; quia etsi se plenè non intimat; quiddam tamen de se humanæ menti manifestat.] licet ergò Benignissimus Deus nondum se plenè intimet; cum eo tamen quantumcunque modicum sit quod manifestat, essentiali

pace, & humili consensu acceptet, & viscerosis desiderijs dulcia susurraria, & collaudes frequentare incipiat cum dilecto; ita tamen, vt licet interea quasi prophetante interioritate fiat sonitus, & commotio susurrarij diuini, accedantque ossa ad ossa, & vnumquodque ad iuncturam suam per meliorem indies ordinationem ac pacem, ascendantque super ossa nerui, & carnes, & cutis deluper; quo ita paulatim disponatur ad suscipiendam amoris vnitiui bene-afficientiam; spiritum tamen nondum habeat; neque intellectus operationes tolerare possit; quousq; ad mediam regionè ascenderit, ea quæ de operationibus spiritus proprij tractata b sunt consequatur. hinc etiam aliquamdiu finita priuatione, circa fundum, (sicut à carcere liber quidem, tamen adhuc recenti memoria adstante) gyrat, & mala perpeffa recogitat. sicut enim nemo repente fit summus, sic neque ab infimis ad media illicò; sed ordinato progressu mouetur, priusquam se exuat stola luctus, & vexationis, quæ sola dedit intellectum luminis mystici, ad spiritus libertatem, & decorem, quem præparauit Dominus his qui diligunt illum. quod etiam contingit apud illos, qui diuino lumine illicò, perfusi, singulariter gratiæ mysticæ modi supernaturalis infusionem perceperunt: Viuacitas enim talis infusionis non diu durat. & idèd etiam primaria actio, circa quam vtiliter in initio vnionis versatur, est vt ab habita pressura sese

expe-

a S. Greg. lib. 5. moral. cap. 20. b Paraph. 7.

expediat, & in spiritus libertatem transeat, discatque intimè, & subtiliter de Deo sentire. sentire, inquam; magis enim secundum motus voluntatis, quam intellectus hic procedit. si quæ tamen pia anima ex illis, quæ status privationis mutationem, cum singulari gratiæ infusione, & gaudio senserit, in spiritus libertatem simul deducatur; nec amplius opus habeat à perpessa pressura sese expedire: relictis hisce quæ hic in initio habentur, ad ea quæ in medio dicuntur transeat. qui enim amabilioris naturæ sunt, & ingenij facilitate pollent, licet alioqui illiterati sint, facile à perpessa privatione sese expediunt; præsertim si mutationem sui status, cum notabili, & subita illustratione accipiant. iam verò consequenter particularia inferioris regionis status unionis, accuratius tractabimus.

A fundo obscure ponderoso oportet se expedire: sed non ab essentiali interna quiete.

ARTICVLVS TERTIVS.

Bonum est a præstolari cum silentio salutare Dei. Ac si diceret, ô pia anima, quæ adhuc non nisi in centro, & fundo amoris erga Deum sanata, & benè ordinata es, ac quam facilè, & libenter in temetipsa sub collecto gustu habitus; cum intellectus operationes adhuc impares, & peregrinæ admodum appareant: scias velim uti-

lissimum, & hoc loco maximè proprium esse, præstolari cum silentio salutare Dei; dummodo hoc ipsum ita silentiosè vt non otiosè, & taliter qualiter, aut in ponderoso fundo, obscure fiat. quod tunc facillimè contingit, quando pia anima aut gustum, quem ex infusione intensioris gratiæ percipit, nimis diu retinere, & quasi violenter constringere satagit. tum enim potentias spiritus quodammodo suffocat, & extra actionem boni constituit, aut quando ita præstolari vult salutare Dei, vt nil interea agat, nudè expectans, vt Deus ex seipso, & solus operetur (quod quidem huius *b* loci non est) & sic otio exposita, facilè tædium ex interna incarceratione, & quasuis obuias distractiones, noxia sue representationes, ac stimulos incurrit.

Debet ergò pia anima gustum consortij diuinæ naturæ, quem vitaliter in ipsam voluntatem ex animæ essentia fluere percipit; silentiosè admodum in omnes vires (quantum fieri poterit) libenter, vt effluat, permittere, nec villo modo pertinaciter velle retinere; sed cum intima illa dilectionis benè afficientia, quodammodo obscura, crassa, tepida effecta fuerit, nouo, & interioritati conformi silentio, iterum humili, & reuerentiali subtilitate, ad consortium diuinæ naturæ in voluntate radicatum sese conuertere, ac modeste, quod concessum fuerit, exurgere, aspicere, coque oblectari, semperque oculum atten-

^a Lamont. c. 3. ^b Sed inf. Dec. 6. n. 15.

attentionis intrò renouare. cum autem eiusmodi gustus defecerit, hoc ipsum humiliter sustinere, & alium effluxum vitalem patienter ita quidem præstolari; vt tamen frequenter, & ordinaria praxi attentionem renouet, audiaturque si quid intus Dominus susurrerit. & tum quidem ita à fundo obscure ponderoso sese expediet; vt tamen essentialem, & realiter infusam quietem cordis non dimittat; sed illam renouando foueat. & hisce quidem diligenter obseruatis, nouo modo interius operandum esse, notabiliter ex sequentium praxi constabit.

*Non amplius procedere potest mysticus
vt primum operans.*

ARTICVLVS QVARTVS.

Nunc filij Dei sumus a & nondum apparuit quod erimus. ac si diceret, o pia anima, quamuis gratiam modi supernaturalis à Deo consecuta sis; hoc ipsum tamen nondum potes aperte experiri. sicut enim arbor prius firmam radicem figat oportet, antequam florere possit, & fructus proferre; ita quoque in ipsa animæ essentia, (quæ ex originali peccato vitiata, & tum intellectu, tum appetitu facile à Deo, vt à prima veritate, & summo bono, ad aliud impertinens mouetur) magis magisque radicari, & deinde diuinæ naturæ consortium, per prius in voluntatem, dein intellectum effluere habet,

antequam viuaci perceptione ad alias potentias, & totam hominis circumferentiam diffundi possit. & ideo nondum apparet gloria filix regis ab intus, & modus operandi vt primum non operans, seu Deo se vnens; id est, non sicut in aliud ad extra, & obiectum à se distinctum tendens, prout in statibus meditationis, adspirationis, & contemplationis fieri consuevit: sed vt in seipsa manens, & operans, & vnum ex vtroque, Deo scilicet, & se coniungens.

Cæterum propter varia etiam accidentia sæpè non apparet, vitalis illa bene-afficientia, quæ in voluntatem fluere habet; vt indè species, imago, seu similitudo quædam ad operationem mysticam necessaria, fabricetur. vt (verbi gratia) si quis cum his absconditis, vacare deberet intellectuali studio, vt puta lecturæ, aut officio concionis, intense, & ordinariè se applicare: vel si annos adolescentiæ, & virilis ætatis in interiori homine hucusque produxisset, nondum vinculo matrimonij constrictus, aut iugo Christi subiectus, in propria libertate degeret; & modò ad sæculi honesta commoda, modò ad religionis statum inclinans: vtroque autem dubijs, & anxietatibus vallatus. vel, si quis practici huius ordinis ignarus, tenues hoscè operandi modos non inueniret, velletque vt primum operans, in aliud à se distinctum propria operatione tendere; cum magis in iugilandum esset, vt sese in suo interiori

Aa

vita-

vitali aliquo affici indueret, in eoque seipsum dilaret; licet modò prius incipiat supernaturali modo consortium diuinæ naturæ imbibere; vt dein paulatim superioribus potentijs, & toti circumferentiæ communicetur.

Sicut ergò caueri debet, ne quis in præsentî statu per discursum, aut vt in aliud extra se, & distinctum à se procedat: ita quoque paulatim obseruari debet, Deum per gratiam mysticam (pro vt ex essentia animæ ipsam voluntatem consortio diuinæ naturæ benè afficit,) impostero esse, vt primum operans, & vitale suæ diuinitatis gustum primò præbens, vt dein pia anima sua operatione cooperetur, speciesque ad exercitium actus *a* producat. & hic est modus essentialis, vel essentialiter operandi, de quo apud mysticos Scriptores tam frequens est mentio. secundum quem, quando non tantum hoc loco; sed etiam toto ascensu status vnionis, vitali gustu in voluntate prius non afficitur, nec illam per operationes internas, conatusque excitare potuerit: tum toto suo esse, habere, & sentire, essentialem quandam submissionem ad Deum continet, & humiliter ferat; quod licet pia anima admissa sit hæres amicitia Dei, ab illa tamen relabatur; aut præsertim hoc loco, illius vsum notabilem non habeat; benè contenta, quod paulatim ab habita pressura respiret, & in alleuiationem spiritus, ac nomam ad instar cæli cuiusdam regionem, sese eleuet. sicut enim hæres quanto

tempore paruulus est, sub tutoribus, & actoribus est, cum sit Dominus omnium, vsq; ad præfinitum tempus à Patre, vsu, & dominio bonorum suorum ad libitum, adhuc carens: sic quoque in pia anima vitalis gustus, & consortium diuinæ naturæ, ex centro seu animæ essentia (in qua gratia, quæ est vita æterna, residet) ad circumferentiam modicè fluet. ita, vt vel maximè idè nondum tam facillè, & frequenter species vitales elicere possit, cum ipse gustus, ex quo species etiam inaduertenter, per intellectum agentem fabricantur, adhuc valdè tenuis sit. quam subtilis ergò operatio hic sit necessaria, consequenter dicemus,

Alleniatio qua fit versus spiritum licet augeatur, eius tamen fruitio adhuc improporcionata est.

ARTICVLVS QVINTVS.

Vidi cælos, *b* & ecce non erat lux in eis. ac si diceret; ô pia anima, qui de nocte cælum intuetur, quando nec luna, nec stellæ in custodijs suis dant lumen suum; is quidem maximam conspiciet amplitudinem, & spatiosissimam vacuitatem, vt luminis quidem receptaculum, & locum, non autem vt ipsum lumen: ita quoque interiora hoc loco aspicienda erunt, in eisque spiritus alleuiatio quidem aduertenda, & ad superiora erigenda; non tamen illa satisfactione, vt in voluntate notabilem aliquam fruitionem, & bene-affici subse-

qua-

a vt inf. paraph. 6. *b* Jerem. 4.

quatur. hoc enim adhuc fieri non potest, sicut nec debet. frequenter enim toto statu vnionis aliquid videtur prius, quã id quod videtur assequi liceat. sicut oculus subito, & procul conspicit pulchram regionem; cui tamen ipse qui videt, nondum præsens est, vt in ea quiescere, & bonis eius frui, possit.

Sicut ergo primum, quod post perpeffam pressuram, & illam priuationis rigiditatem contingit, est alleuiatio à nimia fundi, & interioritatis captiuitate: ita etiam primum, quod anima consequitur versus spiritum, & ad hoc, vt vnium cum Deo fieri, & nouo modo, seu absque discursu, & vsu phantasmatum, (prout rerum sensibilibium, seu materialium sunt imagines) operari possit; est visus ad superiora se erigens; non tamen adhuc proportionatam fruitionem continens. & idè pia anima debet humillima in Deum tendentia, superiora sua tanquam cælum, cui lux nondum inest, intueri, nec maiorem fruitionem velle extorquere, quam illa sit, quæ ex notitia sequetur; quod scilicet in alleuiatione erga spiritum quidem crescere, & ampliari sentiat; nondum tamen inibi realem permanentiam, & vitæ respiraculum obtineat; interea semper pro exercitio actus, diuini non tantum boni, quod per modum fundi habetur; sed etiam diuini pulchri, cuius lumen versus spiritum videtur memoriam renouando. vt autem efficaciter hæc practicentur, in sequentibus, fundi inclusionem reijcimus, & ad spiritus alleuiationes deducimus,

a Cant. 3.

Nisi appetitus fruendi alleuietur secundum spiritum, facile contingit relapsus ad tedium fundi.

ARTICVLVS SEXTVS.

Qua est ista qua ascendit per desertum sicut virgula fumi, ex aromatibus a myrrha, & thuris, & vniuersi pulueris pigmentarij. ac si diceret: O pia anima, adhuc desertum quoddam est ita Deo vniri; vt tamen non integre illiceat vnium per amorem fieri. vnde etiam adhuc nigra per tot internas mortes, tanquam vniuersi pulueris pigmentarij massa, omnium primum accendi incipis, & sicut virgula fumi in altum ascendis; in tota quidem interioritatis tuæ massa nigredinem habens, & lumine spiritus adhuc carens: ita tamen, vt simul ignem habeas, & leuiorem ad Deum tendentiam. qui quidem ignis dum obscure ardet, ipsam massam, & pondus obscuri, ac rædiosi fundi in tenuem, beneque olentem fumum, diuinæque naturæ consortium, & vnitatem absument, & in aërem, ac spiritualement dilectionem alleuiat; dein inuisibili subtilitate odoratum, seu occultissimam spiritus capacitatem perfundens.

Debet ergo, o pia anima, appetitus fruitionis, non in massa illa inferiori, & nigra, ac nocturna obscuritate foueri, sed per appetitum ad primum, & summum bonum alleuiati: sicut fit, quando ignis massam optimi odoris, sua actiui-

A a 2

tate,

rate, & à pondere, per fumi subtilitatem, & à nigredine per ignis candorem liberat. secus enim id quod spirituale est, & ad spiritum erigi debet, facile ad pondus fundi obscuri trahitur, ibidemque miserè incarceratur. in quam quidem fundi obscuritatem (ob incolatus sui inibi prolongationem) se inclinari, & frequenter dilapsam se inueniet pia anima, dummodo hunc defectum corrigere studuerit. mirabilis enim est amoris proprii quaesitio, quæ cum in spiritu magnum quid non inuenierit, ilicò, imò quasi ordinariè ad fundum, tanquàm ad primum, & indelebile amoris diuini principium, (licet ex originali peccato vitiatum) se recipit, eiq; tam profundè immergit, vt inde ad superiora sese erigere, pro nimis tenui gustu ducat, malitq; crassis sensibilitatibus, & obscuris ponderibus se etiam cum radio onerare, quam subili appetitu spiritus ad superiora respicere, nouamq; cæli regionem inhabitare: atque in ea substantijs separatis conformes actiones producere. & hinc prouenit quod non nulli post statum priuationis, dum sese deberent ab habita pressura absoluere, magis, magisque tenebris inuoluant, & radiofis pressuris concludant aliquot annis: ac de toto ascensu spiritus, quem in hoc statu vnionis explicamus, modicum quid participant. & ideò sicut suffurium istud, in fundo semper aliquid quod amicitiam diuinam redoleat, proferre consuevit; sic vbi in ea radiofa constrictio animaduertitur, ilicò

in spiritu alleuari, & ab habita limitatione in amplitudinem eleuari debet; vt ad operationes, & actiones conformes ad Nunc instans, pertingere valeat: quas tamen hoc loco nondum magnas, aut vitaliter intensas, siue secundum centrum, siue secundum spiritum, affectare debet. quamuis enim hic ignis amoris diuini ardeat, & anima vnum cum Deo effecta sit, vti massa vniuersi pulueris pigmentarij cum igne, eius tamen ardoris natura est, vt magis fumum, quam calorem, & odorem potius, quam saporem excitet. hinc etiam sicut in fundo, ceu voluntatis centro, diuini Boni afficientia; sic in spiritu ipsæ actiones boni, ipsum bonum, & pulchrum renouantes, & fountes resident; & pro actus exercitio, postquam humili reuerentia pia anima se ei prostrauerit, quæ ex nunc se ei per diuinitatis suæ benevolentiam, nouo modo manifestat, per spiritus subtiles intuitus penitiùs videt, quem tanta pietate colit. hinc etiam boni gustus perficitur, quod intellectus gustum, quem voluntas, seu amatiua virtus habet, inspicit, diiudicat, cogitet, recogitetq; & similibus spiritus operationibus quodammodo masticeat, digerat, & in sui nutrimentum conuertat. quanta porrò adhæc consolatio in pia anima subsequatur, constabit ex sequentibus.

Circæ

Circa regionem spiritus aduertitur lumen mysticum.

ARTICVLVS SEPTIMVS.

Paululum cum pertransissem eos, inueni a quem diligit anima mea; ac si diceret, ô pia anima, ad hoc vt dilectum inuenias, in eiusque lumine lumen videas, vnicum est necessarium; vt scilicet inclinationes illas, ad principium amoris in fundo, seu cordis interioritate tendentes, pertranseas, & ad spiritus regionem te erigas; cum hoc loco non amplius per modum fundi; sed spiritus dilatationem, & eleuationem procedendum sit. & idè dicitur paululum cum pertransissem eos, scilicet tractus, qui ad amorem cordis, præsertim crassum aut tristem, inclinant; ilicò inueni quem diligit anima mea, & didici spheram actiuitatis meæ, in qua vnum cum spiritu diuino effici debeo, non in suadi constrictione, sed in spiritus regione, & noui cuiusdam luminis intuitu, Deique subtili memoria consistere.

Contingit enim hic mystico, sicut illi, qui sereno celo nocte obambulat, attentè desiderio alicuius boni abreptus; in tantum, vt se ambulare, & tempus impendere non obseruet, quousq; ad se reuersus, ad lunæ præclarum lumen sese progredi, & securius pedem figere, ac nonnihil ea, quæ circa se sunt, aspicere animaduertat. pari, inquam, modo (interea quod viscerosis deside-

rijs ad meliora, licet nondum satis cognita, procedit) tandem ilicò omni dubio sublato, in toto suo habere, & viuere experitur, se ob inhabitantem gratiam diuinam, nullis vnquam futuris temporibus, tam rigidè amplius Dei amicabile præsentia destituendam. quæ quidem certitudo, cum indicibili gaudio contingit illi, cui datum est donum, & nomen nouum quod nemo nouit nisi qui accipit. Vndè etiam cum admirabili gaudio dicit cum psalmista, Domine quantas ostendisti mihi tribulationes, multas, & malas, & conuersus viuificasti me, & de abyssis terræ iterum reduxisti me. nam quia anima mea agonizauit pro sapientia, & venter meus conturbatus est quærendo illam, propterea bonam possidebo possessionem. Vbi ergò pia anima, in spiritus regione lumen mysticum animaduertit, tota, & læta, & admirabunda dicit; paululum cum pertransissem eos, inueni quem diligit anima mea. Vndè etiam pro exercitio actus, & interna fruitione diuinum illud lumen spirituali iucunditate miratur, & mirando veneratur, eique & immorari, & bonitatem illius perscrutari, cum eaque vnum fieri, & appetit, & se vnum cum eo fieri conspicit, maximèque gaudet, prout ex sequentibus constabit. ad quæ etiam sese transferre poterit pia anima, quando maiorem inclinationem ad spiritum, & superiora, quam ad fundum, seu inferiora in sua interioritate animaduertit; siue multum, siue modicum tempus expenderit,

Aa 3 in

a Cant. 3.

in ijs quæ post priuationem in initio vt congruentiori loco de operationibus
status vnionis fieri dicta sunt. ceterum nibus statui vnionis proprijs
priusquam dicamus de ijs, quæ in medio & summo vnionis eueniunt, hic
dicendum erit.

P R A X I S

FORMATIONIS OPERATIONVM
SEV VERBORVM MYSTICORVM AD EXERCITIVM ACTVS, PRO STATV VNIONIS PER SPECIES EXPRESSAS ad mensuram doni intellectus supernaturalis.

P A R A P H R A S I S S E X T A.

Auris a verba diiudicat, & fauces comedentis saporem. ac si diceret: ô pia anima, sicut in corporalibus non quælibet potentia omnia obiecta; sed quælibet potentia sibi proprium obiectum percipit; sic quoque, & longè amplius in spiritualibus contingit: ita vt intellectus solum videat; sicut auris solummodo audit; & voluntas sola directè diligit, sicut solus gustus suaue diiudicat. id quod in statu vnionis (qui minora modi supernaturaliter operandi continet) quotidiano vsu magis, quam in cæteris omnibus statibus obseruari debet. cum enim potentia intellectus, hoc loco vt plurimum, inadæquatè procedat; ita vt initio status vnionis, ab amatiua virtute vix tolerari possit: in medio autem amoris oculus constituatur; in summo verò, ad sublimia præcedendo amorem quoque eo alliciat; oportet cuiuslibet potentia, & status regioni se se accommodare, & modo aure spirituali audire, modo autem, quod intellectus viderit, voluntatis suauolentia gustare. idque semper per species expressas, id est, per industriam cooperationis propriæ; quando exercitiū actus pro Hic, & Nunc, inchoatur: quod in hoc statu frequentissimum est. cum enim adhuc rarò in actu perfectæ intelligentiæ mysticus

a Iob. 12.

fficus subsistat; facillimè intellectus admirabili sua actiuitate, volubili inconstantia, ab optimo vnionis ad eius medium, & à medio ad infimum; aut etiam nimis quam sæpè, ad impertinens aliquod dilabitur: non quidem secundum statum, prout ille in regionem infimam, mediam, & supremam diuiditur. sed prout in exercitio actus, vnionis fruitio acquiri, perfici, & foueri solet. vt autem hæc omnia commodè, & ordinatè practicari valeant; semel pro semper singulari memoria recondendum est, aliud esse in statu aliquo perfecto seu modi supernaturaliter operandi esse constitutum; & aliud Hic & Nunc perfectè operari. nam postquam pia anima semel, v.g. statum vnionis, vel transformationis fuerit adeptæ, non solum in eo semper manet; sed continuò in tali statu progreditur: verùm in actus exercitio penè omni hora, aliter atq; aliter operari habet, & sæpissimè (imò quando per species expressas oratio mentalis aut incipienda, & continuanda est, ordinariè) per intellectum agentem procedendum, & tam diu susque deque inquirendum est, quousq; species aliqua vitaliter de Deo afficiens elici, continuari & foueri possit: & hoc sicut est facillimum in transformatione; ita satis difficile est in statu vnionis; eo quod in illo, per donum intellectus, ipsa voluntas nondum adæquatè (saltem vt plurimum) vitaliter in Deo afficiatur, nisi in quantum per operationes intellectus agentis excitata fuerit. Itaque præter ea quæ in toto statu vnionis, ab infimo, medio, & supremo contingere ostendimus de particularibus pro Hic, & Nunc omni hora, aut penè momento necessarijs, & statui vnionis operationibus proprijs prius, & antequam de ijs quæ in medio, & summo vnionis contingunt, dicendum fuit,

- I. De Praxi ad exercitiũ actus status Vnionis pro vt per imperfectas operationes. disponit ad exprimendam speciem propriã, vt causam actualis amoris.
- II. De Praxi ad exercitium actus, ad Hic & Nunc, pro vt per species expressas vitalis gustus consortij diuina natura, in actu transeunte, vel immanente incipit, perficitur, continuatur, excedit, remittit, interrumpitur, deficit, ac reincipit.
- III. De Praxi ad exercitium actus pro vt per donum intellectus, ordinatè, & continuò perfectius aliter atq; aliter, mystica tum dimensiones, tum species formantur.

IV.

IV. Quolibet statum supernaturalem non tantum diuidi in tres substantiales regiones sed etiam harum singulae subdiuidi in varias circulares operationes seu gradus quosdam.

V. Regula, axiomata, seu maxima quaedam generales mystica ad exercitium omnis actualis operationis modi supernaturalis.

ARTICVLVS PRIMVS.

Praxis ad exercitium actus status unionis, prout per imperfectas operationes disponit ad exprimendam speciem propriam, ut causam actualis amoris.

Post a industriam sequetur sapientia. ac si diceret, ô pia anima, omne quod recipitur, per modum recipientis recipitur, & ideo non directè, aut subito ad gustum amoris diuini peruenitur; quando magis actiue, quam passiuè, & per species expressas intellectus agens procedit. tum enim semper prius oportet, ut intellectus hinc inde respiciat, & loco præambuli, seu proximæ dispositionis æterna spectacula aliquando sursum, aliquando deorsum, dextrorsum vel sinistrorsum, antrorsum, vel retrorsum, tanquam audiens vocem post tergum monentis, inspiciat: & hoc ipsum quidem non tanta puritate, & quiete, quanta desideraret; quæq; propria sit, ut inde amoris bene-afficientia exprimi possit; sed sæpè obliqua ad diuinorum radiorum tendentia. pro horum ergò clara notitia, sciendum est, quod obiectum intellectus nostri sit quod quid est, seu quidditas in materia existens, quodque nostra cognitio

à sensibilibus ortum habeat. iam verò licet hoc loco sensus, & sensibilia, ad formandam aliquam propriam speciem, id est, Dei similitudinem, ut causam actualis amoris, insufficientia sint, & ut inproportionata reijciantur; hoc tamen non ita absolutè fieri potest, quin aliud loco sensuum, & sensibilibus substituatur. & hoc Paulus ad oculum facit, quando Ephesios ad arcana diuinitatis deducere cupiebat. tunc enim à dimensionibus, & circulis quibusdam diuinis, quique diuinæ sapientiæ particulæ quædam sunt, & vestigia, incipit dicens: ut in charitate radicati; & fundati possitis comprehendere cum omnibus sanctis, quæ sit latitudo, & longitudo, & sublimitas, & profundum. atque ita circa Dei totalitatem integrè considerandam, quatuor inter se distincta proponuntur. primò quidem ipsa diuinitas, quæ latè se extendens, tribus personis sanctissimæ Trinitatis vna, & eadem est æqualiter. Secundo verò personam Patris, quæ in longitudinæ diuinitatis æternitatis, siue in Nunc æterno Filium sibi æqualem generat: Tertio autem personam Filij, quæ in diuinæ naturæ sublimitate est splendor, & figura substantiæ patris: Quarto tandem personam Spiritus sancti, in quodam profundo amoris, ab vniuersis bono

bono, operatione & amore procedens. vel etiam intellectus loco *a* sensuum alia substituit, & dicit iuxta Sacrae scripturae loquendi modum, quod Deus sit magnus, parvus, summè bonus, maximè speciosus, & plura similia.

Intellectus itaque in infimo sui, id est, in imaginatione, horum aliquo benè munitus, ne scilicet ab aliqua alia inutili, aut minus congrua imagine distrahatur; protinus ad priorem aliquam speciem (quæ aliud non est, quam quædam diuinitatis similitudo) exprimendam se erigit, aut deprimit, extendit, aut restringit, antrorsum vel retrorsum, se recipit; & hoc ipsum tam diu, quoad usq; tandem puram aliquam, ac simplicem speciem, siue talem diuinitatis radium, lumen, ac pulchrum consequatur, ex quo, in voluntate vitalis aliquis gustus, amor, seu bene-afficientia possit haberi: atq; tum demum, & non citiùs, intellectus agens pro Hic, & Nunc speciem realem, ac propriam illius vitalis gustus format; intellectus verò patiens ilicò ex sua fecunditate, etiam mystico (præsertim illitterato) non aduertente; eundem vitalem Dei gustum illustrat, diiudicat, totamque illius felicitatem pronuntiat, ac vnum perfectum verbum mysticum dicit, id est, operationem diuini amoris exprimit. atq; ita verè in praxi mystica, post industriam scilicet conformiter operandi, prius sequitur sapientia, id est, sapida scientia, seu spiraculum vitæ; quo fit in animam spiritualiter viuentem, ut ea mediante,

dein in exercitio actus, fruitionem vniuersam quam modo per vnum actum incepit, ilicò continuet. *b* Et hæc quidem omnia non tantum sunt præstanda, quando ab opere aliquo externo, puta agricultura, studio, aut concione; sed & quando à pia aliqua precatione, verbi gratia, horarum canonicarum, missæ sacrificio, aliæque vocali oratione, mentale exercitium arcani amoris est auspiciandum. hæc enim licet piensissima sint, adiunctum tamen habent actualem vsum sensuum; ut scilicet ea quæ legendæ sunt videat, & quæ audienda sunt audiat; & rationis discursum, ut scilicet vnum post alterum pertinenter audiat, legat, canter; & eorum significationes intelligat, ac etiam in voluntate amorem diuinum excitet: quæ omnia mysticis cum omnibus alijs pijs catholicis, suo tempore communia habent. cum autem ad purè mysticas actiones se conferunt, hæc cum alijs deserunt, transcenduntq; ut in spiritus purissimis actionibus Dei amorem viciniùs attingant.

Cum primis autem hoc loco pro quotidiana praxi annotandum est. frequenter etiam in vno die piam animam, licet tanquam apis argumentosa omnem diligentiam adhibeat, attamen nec ad vitalem gustum, multoque minus ad amoris fruitionem pertingere; sed horas, & dies in continua inquisitione modo sursum, modo deorsum, sinistra versus vel dextra versus, antrorsum, vel retrorsum, ad conformem aliquam

B b

Dei

a ut latius hic n. 2. *b* ut hic n. 2.

Dei similitudinem exprimendam, impendere: non sine tristi, & arida tolerantia. quæ ut leuius feratur, & non tam propriæ negligentia, ac internæ infidelitati, adscribatur, recogitandum est primò; quod licet post priuationem infundatur gratia. & modi operandi supernaturaliter, ita ut ius, & propriam dispositionem habeat ad vitale consortium diuinæ naturæ: hoc ipsum tamen nondum apparere, sed successu temporis, quando in charitate magis, & magis radicem fixerit, & in medio scilicet, aut summo status vnionis constituta: ac tandem dono sapientiæ supernaturalis à Deo dignata fuerit. Secundo aliud esse aliquid habere, aliud habitum retinere, fouere, & in eo oblectari. aliquando enim, imò frequenter in initio, & medio vnionis pia anima inueniet aliquem vitalem in Deo gustum; sed minime illum poterit (etiam per quamcunq; adhibitam diligentiam) fouere, & per intellectus operationes ad fruendum dirigere: nec tamen interea negligenter agit, aut tempus minus vtiliter expendit; sed hisce strenuis conatibus diligenter contestatur, quia ipse altissimus sit, quem diligit anima eius; vnde etiam meritorijs actibus multiplicatis, continuo in charitate magis radicatur, & ad vteriores spiritus progressus disponitur. interea verò hic consequenter dicemus, quomodo actus exercitium perfectè incipiat, & perficiatur.

Praxis ad exercitium actus, ad Hic & Nunc, prout per species expressas vitalis gustus consortij diuinæ naturæ, in actu transeunte, vel immanente incipit, perficitur, continuatur, excedit, remittitur; interruptur, deficit, ac reincipit.

ARTICVLVS SECVNDVS.

Specie b tua, & pulchritudine tua in-
Stende, prosperè, procede, & regna. ac si diceret, ô pia anima, non qualibet specie assumpta; sed tua, id est, tibi proportionata, & pro Hic, & Nunc congrua in interiori tuo procedere debes. ut autem hoc ipsum absq; ambiguitate præstare valeas, sciendum est primò, specie mysticam (de qua tantum hic loquimur) nil aliud esse, quam similitudinem de Deo, eiusq; diuinitate ab intellectu formatam. cum enim in hac vita, absq; singulari gratia (quæ vel tribus contigit se vix conceditur) ipsam diuinam essentiam (licet in Ecstasi, vel raptum spiritus eleuetur) nullus videre possit; hinc intellectuali lumine cogimur Dei aliquam similitudinem exprimere, ut iam hic supra c dictum est. Secundo, quod cum dicitur Hic, d & Nunc, hoc innuere; quod, quando, per species expressas, id est, per illas quas à nobis ipsis formamus, oportet operari; quod tunc ab infimis, quæque loco sensuum sint, incipiamus. Vnde ipsum Hic respicit aliquam intellectus extensionem, dimensionem, situm, vel vbi, secundum quod

a ut inf. Dec. 2. a. 10. b Psal. 44. c art. preced. d ut latius inf. Dec. 6. a. 1.

quod mysticus, vel supra, vel infra, antrosum, vel retrorsum, dextrorsum, vel sinistrorsum se dirigit; vt quod intendit summum pulchrum diligendum, pro primo actu, & ingressu inueniat, inspiciatque. ipsum Nunc autem aliud non est, quam illud momentum in quo pulchrum vitali gustu, id est ex aliqua voluntatis bene-afficientia, complacentia, seu dilectionis suauitate, licet non sensibilibiter intensa, obtinet. sæpè enim diu multumque pia anima laborat, priusquam etiam omni adhibita industria, aliquam amoris perceptionem in voluntate consequatur.

Itaque specie propria Hic, & Nunc habita cum vitali gustu, dicitur intende prospere, procede, & regna. ac si diceret, iam, seu hoc momento disposita es, vt vnitiuo amore perfruaris: eo ipso enim quo de diuino Bono voluntas quidpiam gustat; ipse intellectus gustus illius speciem aliquam, seu similitudinem format, illuminatq; incipiendo; dum autem diiudicat illic etiam perficit, ac subtiliorem gustum exprimit per ipsam speciem; ac rursus dum expressum boni gustum amplius illustrat, diiudicatque, ad gustum magis subtilem penetrat. hoc autem tot iteratis vicibus præstando, ipsam vnionem, & fruitionem per actualem visum continuat, renouat, fouet, & diuino nutrimento alit supra omnem affirmationem, vel negationem. licet enim toties quoties per species expressas exercitium mysticum inchoatur, in initio aliquid (licet plus

minus, directè, aut sollicitè) de diuino bono, aut pulchro affirmetur, aut negetur; in progressu tamen, & quando per continuas actiones ad puram, atque ab omnibus inquirendi modis absolutam fruitionem pertingit, non amplius quidpiam affirmat, aut negat; sed ipsum actuale consortium diuinæ naturæ per actiones mentis digerit, & vt suum possidet: subindè etiam ad amoris excessum, intellectus operationes supprimentem, tanquam ad Ecstasim inchoatam, & modi-nesciam à Deo susceptionem penetrans; vt dein primo instanti quo intellectus restitutus fuerit, pulcherrimam diuini Boni speciem, ceu agalma, ad super-excellentes operationes exercendas, eliciat. vt latius dictum est *a* infra. ex his verò dictis apertè videtur primò, quod habita specie propria in Nunc præsentis, ipsa vnio facillimè, & iucundè foueatur, ac continuetur; scilicet solummodo videndo ipsum pulchrum, quod suo bono ita benè afficit, vt ex eiusmodi bene-afficientia, intellectus nouum pulchrum conspiciat, ad intimiùs ipsum bonum consequendum. & eo sensu dicitur, Domine ostende nobis patrem, & sufficit nobis, id est, sicut pater æternus est principium operationis ad intra in sanctissima Trinitate, ita vt illa posita, aliæ facillimè subsequantur; ita quoque pia anima habito semel vitali gustu diuinæ naturæ, vt id à quo species ab intellectu formatur, dein facillimè ex fecunditate, & naturali vtriusque potentie intellectu

B b 2

a paraph. 9. a. 30

tellektus scilicet, & voluntatis inactione, fructuum amoris exercitium instituet, continuabitque. & hoc ipsum tantò attentius, quantò vitalis gustus fuerit magis intensus, & ad distractionis aliquam impertinentiam minus inclinatus, vel etiam ipsam actualem unionem interrumpens. Secundò quod mystica fruitio, in quocunque modo, aut statu perfectionis exerceatur, non per inhaesionem; sed per nouam, & perfectiorem intellectus, & voluntatis successiuam operationem, continuare debeat. intellectus enim, & voluntas, nisi nouis subordinatis actibus, quodammodo excitentur, non mouent, sed flaccescunt, remittunt, interrumpunt, deficient, & facillimè ad alia dilabuntur.

Et quidem circa remissionem, interruptionem, & deficientiam actualis exercitij unitiue fruitiois, in praxi quatuor contingere solent. Primum est, quod interea dum diuinum Bonum, intellectus suo pulchro illustrat, diiudicat, & bonum ipsum fouet, fouendoque perficit, subindè aliud ad amoris continuationem non pertinens occurrat, interrumpat, seu distrahat; ac tum quidem si distractio animum, vel appetitum non simul abripiat; facillè mysticus præuens amoris exercitium prosequetur: nèque plus impediatur, quam oculus ab eo quod intense aspicit, licet musca aliqua interuolet. Secundum est, quod aliquando id, quod in actuali unionem supremum habuit, pro Hic, &

Nunc perfectissimo quidem, seu maxime intenso actu remittat; ita tamen ut supremi actus sui, diuinæque sapientiæ quandam particulam, & vestigium, seu reliquias in imaginatione loco phantasmatum nil fædi habentis relinquat, & in aliquam diuinam dimensionem, scilicet latitudinis, longitudinis, sublimitatis, vel profundi resoluatur: ita ut intellectus agens speciem contemplationi iterum propriam facillè elicere, & unionis exercitium resumere, continuare, ac fouere valeat. Tertium est, quod ex abundantia virium superiorum quandoque tam fortiter vitalis gustus in vires inferiores defluat, ut per septimanas, & menses aliquot facillè iucundeque actualem unionem resumat, contineat, foueatque; & tum est immanens unio, cum ex abundantia tali, pia anima non tam facillè ad propriam soleitatem, seu carentiam amoris dilabatur. quia verò eiusmodi impressio paulatim à vigore deficit, necessariò etiam oportet interruptionem amicabilis unionis subsequi, & de nouo ad aliam se disponere, ut iam supra a dictum est.

Quartam est quod non in actu immanente; sed transeunte (interea dum intellectus diuinum Bonum suo lumine perficit) paulatim ita deficiat, ut nulla amplius industria pro eo Nunc quidpiam amoris elicere possit: eo quod mensura donationis confortii diuinæ naturæ, quod est gratia, vel

vel orationis mentalis hora, quod est statuti, vel regulæ; vel distractio appetitum fortiter alio mouens, quod est fragilitatis humanæ; vel somnus, quod est naturæ; vel aliud obedientiæ opus, quod est meriti; finem imponat fruitioni præsentis. ac tum ex quacunque causa prouenerit, iterum vnionis exercitium ab intellectu agente (si à Deo specie infusa, aut voluntatis commotione non præueniatur) & per species expressas reincipiendum est, & tam diu reiterandum, quoadsque de notio vitalis gustus excitetur, qui sufficiens sit, vt simili modo amoris opus inchoari, perfici, foterique possit; licet subindè dies, & septimanæ absque vitalis gustus expressione transeant. cum autem nulla actio in suo summo diu dureret, & intellectus humanus in sua operatione admirabili volubilitate omnibus mobilibus mobilior sit; sub vna orationis mentalis horula, hæc omnia quæ de vnus pro Hic & Nunc mysticæ operationis initio, perfectione, continuatione, excessu, remissione, interruptione, deficientia, & reinceptione dicta sunt; vel centenis vicibus contingere, palpare etiam poterit, qui interiora sua dijudicare nouit. quomodo autem supremæ vnionis exercitium, per donum sapientiæ species infusas, vel præuias voluntatis commotiones instituendum sit (cum hoc ordinariè non huius, sed transformationis status sit) & toto statu vnionis, mysticus sæpè interruptiones, & ad propriam soleitatem

dilapsus patiatur; sicque magis in actu transeunte fruitions contingat (licet ad septimanas, aut menses perseuerent) mysticum ad perfectiores operationes remittimus; a si quandoque præsertim in summo vnionis se illius praxis capacem iudicauerit. quia verò operationes exercitij actus, & penè momentaneæ, ab ipso interno vitali gustu, dependent; consequenter dicendum est, de ordinato modo maioris radicationis in charitate, secundum diuersas & perfectiores dimensiones; in quibus exercitium actualis vnionis, circumuolutiones suas peragit.

Praxis ad exercitium actus prout per donum intellectus, ordinate, & continuè perfectius aliter atque aliter mysticæ tum dimensiones, tum species formantur.

ARTICVLVS TERTIVS.

VT in charitate radicati, b & fundati, possitis comprehendere cum omnibus Sanctis, quæ sit latitudo, & longitudo, & sublimitas, & profundum. ac si diceret: ô pia anima, in mystico exercitio (præsertim, quando post priuationem, per donum intellectus, infunditur gratia modi operandi supernaturaliter, id est, sine discursu, & phantasmatum vsu) charitatem seu gratiam sanctificantem, per quam ius & hæreditatem vitæ æternæ consequimur; pia, certa, & catholica fiducia præsupponi-

Bb 3

mus:

a inf. paraph. 9. b Ephes. 3.

mus; ac indies per multiplices virtutum, & diuini amoris actus, tanquam lineam quandam vitæ extendimus, ac etiam tam diu, in suauis consortio diuinæ naturæ radicamus; quoadusque in statu vnionis dono intellectus, in statu autem transformationis dono sapientiæ adornetur; vt deinde pura ac substantijs separatis conformi intelligentia, & in summo Bono complacentia, operari liceat. quia verò intellectus noster, non potest plura simul perfectè, & adæquato actu intelligere, quadripartita distinctio à Paulo suggeritur; qua etiam diuini pulchri, & boni notabiles differentias, ceu operationes diuinas ad intra; id est Patris, & Filij, & Spiritus sancti, nobis repræsentat, secundum quod in infima parte intellectus, id est, in imaginatione; ipsius diuini pulchri, & boni interpretes quidam sunt, & particulae; à quibus ilicò intellectus in quantum sibi permissum fuerit, abstrahit, speciem aliquam puriorem, & à phantasmatibus magis absolutam fabricans. vt dein ipsum pulchrum subtili intelligentia consequi possit, & voluntati ad amoris bene-afficientiam porrigere, atque cum Deo actualem vnionem instituere, fouere, ac continuare.

Cum autem charitas per varios virtutum, & diuini amoris actus magis ac magis radiceatur; & operatio vitalis amoris diuini in voluntate percipi non possit, nisi quãdo per operationes intellectus voluntas sufficienter excitata fue-

rit; hinc profluit; quod primò quidè dimensiones scilicet latitudinis, longitudinis, sublimitatis, & profundi, & inde ab intellectu extractæ species, aliter atque aliter formandæ sint: scilicet secundum quod vitalis gustus diuini boni, pro Hic & Nunc excitari potest. iam verò circa hunc vitalem gustum excitandum pro actuali exercitio, duo ob stare diligenter obseruandum est. primum, quando aliquid in inferiori homine adhæret, quod sua blanditiæ sensualem partem, licet plus minus, captiuat; ita vt intellectus in sua operatione purum, & sibi proportionatum silentium à coadstante delectabili, aut pulchro, eorumque visu, tumultu, ac sono abstrahere; ad diuinas autem pulchritudines attentionem sufficientem elicere non possit. & hoc in praxi ita familiarè est toto statu vnionis, (præsertim antequam ad eius medium, aut summum pertigerit) vt frequenter mysticus exindè affligatur; & carentiam vnionis, solummodo humiliter patientia supplere habeat. Secundum verò, quod charitas non augeatur ex quolibet actu charitatis; sed plures actus, & moralem quandam durationem requirat. & ideò, si quis interea quod charitas nondum satis aucta est, eius gustu affici voluerit, is quoque desiderio suo necessariò frustrabitur; non quidem ratione meriti, & boni conatus; sed ratione vitalis gustus, qui non semper; sed cum (vt omnia alia) tempus suum acceperit, obtinebitur. hinc etiam dictum est infra à mystico in toto statu v-

à infra Ec 3. a. 8.

tu v-

tu vnionis non posse nec debere cauere relapsum ad propriam solitatem, qui tunc contingit quando nil amicitatis de Deo actualiter habetur; sed quodammodo vt in se solitariè habitat; quod amanti pœnosum est valdè: quia non habet in quo requiescat eius pes amoris, & affectus. laboriosum porro hunc, & imperfectum modum inquirendi, non semper esse necessarium; sed tantum, quando per species expressas proceditur, & pia anima non habet, à quo cum gustu, aut pulchro diuino incipiat; satis videtur ex ijs quæ hic *a* supra, & *b* infra (vbi vix vnquam defectum, aut carentiam actualis amoris patitur) dicta sunt.

Et licet circa primum, scilicet alicuius delectabilis, aut pulchri, operationes intellectum impediens, nullus ordo; sed confusa quædam libertas diuagandi, & alliciendi reperiatur: ita vt sæpè dum minus præuidet, ampliùs in varios aspectus & appetitus distrahatur. hoc tamen in secundo, scilicet in charitatis maiori radicatione locum non habet: illa enim quam maximè ordinata, & diuino quodam progressu intenditur. pro qua notitia sciendum est primò, quod intellectus humanus non possit simul vt pluribus speciebus perfectis, & consequenter nec omnia, quæ in Deo vno, & trino habentur simul apprehendere; vtque vel idèò quatuor dimensionibus Diuinitatem, & tres personas diuinas exponamus. Secundò sciendum est, quod ad esse tantum sequatur operari,

ita vt tam diu intellectus specie pro Hic, & Nunc propria, & ad vnionis mysticæ initium faciendum congrua debeat carere, quoadusque per varios aspectus eorum quæ sursum vel deorsum, dextrorsum, vel sinistrorsum, antrosum, vel retrorsum videntur; vitalem aliquam ipsius boni complacentiam in voluntate excitarit: tum enim ipso facto tanquam suauè gustans, illius vitalis gustus conditionem, naturam, & bonum suo lumine collustrat, perficit, & intensiorem semper vitalem gustum exprimit, vnionisque fruitionem fouet, & de diuino alimento prouidet.

Iam verò cum eiusmodi alimentum, sit spiraculum quoddam consortij diuinæ naturæ, quo mysticus in exercitio actus bibit de fonte aquæ salientis in vitam æternam; considerandum erit, quam ordinatè charitas non per quemlibet virtutis, vel amoris actum, sed per plures intellectus circumuolutionis, & amoris digestiones magis radiceatur, & in linea perfectioris operationis ampliùs extendatur. pro quo notandum est, quatuor hasce dimensiones tanquam regiones, situs, & amplitudines imaginationis ad consortium diuinæ naturæ consequendum, vt ex eo species mysticæ pro Nunc instanti propriæ elicantur, aliter atque aliter resultare. Et primò quidem latitudo, quæ diuinæ essentia comparatur, modicam viuacitatem, sensum, aut gustum diuinum præbet. cum enim essentia diuina non o-

pere-

peretur ad intra, sed operati ad personas sanctissimæ Trinitatis referatur; eo tempore quo intra dimensionem, seu spheram latitudinis pia anima versatur, non habet directè suam actionem dispositâ ad formandas operationes fructivas, seu pronuntiationes verborum mysticorum Dei bene-afficientiam cōtinuantes; sed magis inescationem, & perfusionem consortij diuinæ naturæ; ita vt gyret, agat, & operetur circa susceptionem & participationem summi Boni: oportet enim primò vitaliter habere, antequam liceat vitaliter operari; sicut etiam ad esse sequitur operari. vndè per impossibile posito, quod diuina essentia, absque actione ad intra diuinarum personarum maneret, eius felicitas inculta relinqueretur, nec per operationes ad intra perficeretur. omnes ergò actiones internæ, species, operationes, seu verba mystica, quæ tempore latitudinis formantur, sunt tantum modi indagationis, quo ita operatur, vt nondum habens bonum, prius illud acquirat; ac dein ad pulchras operationes sese erigat. sicut ille qui debilis est, prius cibum, & alimentum accipit ad vires resumendas, postmodum ad fortes quasque operationes se extendit. & hoc ipsum contingit toties, quoties post aliarum dimensionum, scilicet longitudinis, sublimitatis, & profundi, orbiculari modo ad conditionem latitudinis reditur: siue hoc ipsum fiat in ascensu, siue descensu; & horum supremis, medijs, vel infimis regionibus. at-

que ita mysticus ad exercitium, & vsum fructuum, ad nouum orbicularem motum magis in charitate radicandum, per innumerabiles, & vt ita dicam paruas, seu momentaneas operationes, aut verba mystica, acquirit per gratiam, quod Deus habet per naturam, iuxta illud Ioannis: *a* Pater sancte, sanctifica eos in veritate, vt sint vnum, sicut & nos vnum sumus. & eo tempore (sicut Christus Dominus habet substantiam diuinæ personæ) ita mysticus habet vsum, & fructum consortij diuinæ naturæ.

Iam verò priusquam alia de dimensionibus dicamus, singulariter aduertendum est primò, quod maxima latitudinis remissio, & ad naturalem dispositionem reductio, vt plurimum in infima regione sentiatur: cum in illa etiam ipsæ actiones dimensionum soleant remissius agere, & hominem ad nuditatem propriam, sui que, (vt ita dicam) paruitatem redigere, vt consequenter propriæ egestatis inuitu, humilitatis altiora fundamenta iaciat, & gratiæ diuinæ continuationem reuerentiori cultu imploret: dum ad naturæ corruptæ radicem reuertitur, & se saltem mala perpetrare posse, agnoscere, & perferre habet.

Secundò habetur quædam longitudo, qua scil. Pater æternus in longitudine dierum, & Nunc æterno omnem latitudinem diuinæ suæ essentiæ intellectu suo comprehendit; eamque illustrat, eleuat, & perficit, & Filium sibi

æqua-

a Ioan. cap. 17.

æqualem generat; ita & mysticus ipsam communionem consortij diuinæ naturæ adeptam intellectu agente, lineali longitudine erigat in altum, & quasi luminosam faciat, quamdiu intra longitudinis huius spheram innumeris operationibus, seu verbis mysticis gyrat.

Tertio habetur quædam sublimitas, qua in Diuinis Filius Dei ab intellectu Patris in Nunc æterno generatus, est figura, & gloria Patris. hinc etiam mysticus in sublimitate, in intellectu patiente format verbum mentis, dicendo totam rationem, & naturam summi boni proportionaliter adepti; in spherâ, seu dimensione sublimitatis magis eleuata, quam fuerit regio, vel situs longitudinis; idque innumeris etiam operationibus, seu verbis mysticis, interea dum sublimitatis circulus perficitur.

Quarto tandem habetur quoddam profundum, quo in Diuinis Spiritus Sanctus sub ratione boni, seu amoris ab utroque Patre scilicet, & Filio procedit. & idcirco etiam mysticus post sublimitatis spheram, pondere amoris, ab utraque dimensione, scilicet longitudinis, & sublimitatis collecto impetu suæ actiuitatis, ad centrum, & profundum diuinitatis subsidit, & totam inferiorum potentiarum capacitatem, quasi dimissa felicitate complet; circularem motum, ac perlustrationem diuini esse, & operari per innumeras operationes, seu verba mystica absol-

uit; & vnum quodammodo verbum intermedium dicit, vt iterum simile dicat: quousque repetitis vicibus, vnum quodammodo integrum verbum vnius status, vel descensus omnia de Deo affirmando; vel ascensus omnia de Deo eminenti negatione transcendendo, absoluat; & hoc ipsum in singulis dimensionibus, indies pro Hic, & Nunc per innumerabilia, & etiam ipsi practico inobseruabilia prolata verba, seu operationes mysticas: eo semper spiritualis perfectionis augmento, vt quanto amplius ad summa status vnionis, aut transformationis conscenderit, tanto quoque subtilius, & Angelis magis conformibus modis, species mysticas eliciat, & purius Deo vnietur. id quod ad oculum videre est, quando scilicet ab vna dimensionis spherula, puta latitudinis ad longitudinis, aut à longitudinis ad sublimitatis, aut à sublimitatis ad profundi circumferentiam per continuas operationes mouetur; & circulum harum dimensionum, absoluit, & renouat: quousque vnum integrum status, & ascensum, vel descensum pertranseat. simul iucundè discernens in longitudine differentiam actiuitatis latitudinis, & in sublimitate, longitudinis, & in profundo sublimitatis; nouis semper interea, & præclarioribus modis, circa diuinum Pulchrum, & Bonum circumuolutiones spiritaliter agens.

Quod si verò hæc à simpliciiori alioquo, priusquam in industrijs mysticis

Cc

diu

diu versatus fuerit, non satis perfectè intelligantur, perfectioris dilectionis ordinem à Domino præscriptum consideret, cum ait, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo. cor autem maximè in amoris diuini progressu à Deo accipiendo, tam docile est, & extensibile, sicut immensa latitudo maris; & ex tota anima tua, quæ ratione secundum longitudinem quandam motu obliquo erigitur; & ex tota mente tua, qua spiritus super omnia motu recto sublimatur; & ex omnibus viribus tuis, quæ in profundo delectantur, & motu circulari in punctum maioris radicationis in charitate declinant; vt exinde de nouo alius similis amoris circulus, per innumerabiles momentaneas pro Hic & Nunc operationes, circumuolutiones suas peragat; similibus dimensionibus ipsam imaginationem ab inferioribus rebus, & impertinentijs blandè abducens: quo ita ratio per intellectum agentem speciem propriam eliciat, vt ab intellectu patiente perficiatur, & in amoris productionem pertingat. Si verò adhuc planioribus verbis explicari volueris, audi Beatam Catharinam Genuensem [si quæris, inquit, quid videam, aut sentiam, Respondeo; aliquid primo supra intellectum, dein aliud eo maius, & rursus isto quidpiam grandius, semperque posterius magnitudine, & numero ita excedit prius, vt concludam non posse, vel minimam scintillam referri; siquidem tam magnum,

& excellens est, vt quidquid in me diu afferrem, nil omnino esset.] vt autem tot momentaneæ, & pro Hic & Nunc transeuntes, ac inobseruabiles operationes, & ordinate procedere, Deo perfectiùs coniungere, atque vt singula collecta in thesauro quodam congregato iuuare ad oculum constet illi, qui in praxi sedulus fuerit, hinc consequenter dicitur.

Quemlibet statum supernaturalem non tantum diuidi in tres substantiales regiones, sed etiam harum singulas subdiuidi in varias circulares operationes seu gradus quosdam.

ARTICVLVS QVARTVS.

Ascensiones in a corde suo disposuit in valle lachrymarum. Ac si diceret, ô pia anima durum profectò erat Caino, quando à facie Domini proiectus, vagus & profugus super terram egrediebatur, & ingrediebatur. quapropter vt hunc dolorem suum aliquantulum leniret; habitaculum suum constituit ad orientalem plagam contra paradysum omnis boni locum: vt eiusdem viciniùs memor, & vel à longè suauissimum eiusdem odorem percipiendo, leuiùs ferret omne malum quod iustissimè patiebatur. & certè eiusmodi factum non tantum prudens; sed & mysticum est apud illos, qui sic amissionem status innocentie pro-

a Cap. 23. vita sua. b Psal. 83.

prolongant; vt tamen de modo Deum purè amandi acquirendo., supra omnia solliciti sint. & idè considerantes hanc vallem lachrymarum, & vitæ præsentis miserrimam conditionem, quæ tantoperè Deum amantem animam in quæque remotissima à Deo protrusit; ex innata & per mystica exercitia confortata dilectione, ascensionibus quasdam in corde suo disponunt, vt iterum in hac vita Deum vicinè apprehendere, eique adstare possint.

Quo in genere recogitanda est illa Scala, in qua Iacob vidit ascendentes, & descendentes Angelos: verè enim tanquam terrestres quidam Angeli sunt, qui præter Deum alium non admittunt amatorem, solidiores mystici, in modo supernaturaliter operandi constituti. cum autem distantia cœli à terra (vel ipsis oculis testibus) ingens sit, & spatium totius nostræ vitæ, in qua lineam diuini amoris ab infimis vsque ad summos dilectionis modos erigimus, significet; cum primis obseruandum erit quam ordinato, & moderato progressu hoc fiat. Quapropter sciendum est quod sicut in cœlesti Hierarchia tres sunt ordines, & horum singuli in tres alios subdiuiduntur: sic in summe ordinato mystico modo, tres esse substantiales regiones in vno statu modi supernaturaliter operandi, scilicet supremam, mediam, & infimam, & contrà, nec non in singulis harum varios esse progressus secun-

dum quos quaque dictarum regionum incipit, proficit, ac perficitur; & dum hoc fit in quotidianis operationibus, varios circulares motus seu gradus quosdam post multos dies considerari.

Et hæc vt clariora fiant, sciendum est momentaneas, & ipsi mystico inobseruabiles operationes, per quas fructio diuini amoris acquiritur, continuatur, renouatur, & fouetur; secundum notabiliores saltem vicissitudines, & progressus optimè posse notari, & discerni clarissimè: quod videlicet aliter sua interiora inueniat in infimo alicuius status, regionis, aut gradus, in quibus remissè, & secundum quandam latitudinem nil singulare continentem viuit; & aliter quando directè per operationes vitaliter benè afficientes secundum longitudinem in altum, seu secundum quandam lineam suæ interioritatis ad superiora erigitur; & aliter quando in alto sic constituitur, vt admodum iucundè in toto suo esse, viuere, & operari in Domino delectetur; & aliter quando paulatim hisce extensionibus remittentibus, quasi circulari motu perfectò, denuo ad inferiora, tanquam ad profundum aliquod declinat, & omnia illa superiora deserit, in quodam nunc collecto subsistens: quoad utque iterum similibus motibus perfectiùs diuinitatem perlustrando, magis intimè circumuolutiones suas incipiat, promoueat, & absoluat.

Ad huius porrò ordinati progressus notitiam hoc loco similiter pia anima scire debet, primo, ipsam lineam maioris radicationis in amore diuino, non augeri per additionem gradus ad gradum; sed per maiorem radicationem in ipso amore diuino, dictamque lineam non quolibet actu amoris augeri; sed post multiplicationem actuum singularium, quia alioquin nobis sunt inobseruabiles. Secundo ex parte nostra, & sese in amore diuino exercentium, dari gradus quosdam, seu notabiles quosdam progressus interiores, qui à nobis possint cognosci, ac discerni. vnde & nos in practica descriptione in quolibet articulo notabilem aliquam perceptionem, & mutationem tractamus, quæ quidem antequam in praxi per varias operationes digeratur; vnum gradum incipiendo à quadam latitudine, per longitudinem & sublimitatem vsque ad profundum aliquod pertranscundo, absoluet; & antequam talem gradum perficiat, vnum, duos, tresue aut plures paucioresque menses effluxisse, vel manibus palpabit, qui interiora sua diiudicare didicerit.

Et horum quidem graduum, regionum ac statuum ignorantia vnica & verissima causa est; quod plerique mystici, etiam in statu modi supernaturaliter operandi constituti; nullum suæ vel alterius interioritatis ordinem, auxilia, modosque ad Hic & Nunc sese integrè accommo-

dandi, scire possint; quodque in quadam interna cæcitate obambulent, ac sæpè mirentur, vnde similes vicissitudines proueniant, nec non tristi quadam resignatione hæc Deo committant, & suo loco stare permittunt, vix aliud discernentes quam quod aliquando benè, aliquando optimè, aliquando verè misere operationes mysticæ, succedant. hinc ergo semel pro semper monere voluimus, vt diligentissima habeatur consideratio ordinatæ vicissitudinis, quæ à nobis per tales gradus exercentur: nullum enim dubium est si hoc fiat, quin ad oculum videat, quam omnia ordinatè etiam in interioribus fiant: hoc autem scire tantum confert solatij, & quietis spiritualis, vt nulli non practico satis persuaderi possit. dato enim quod in oratione mentali res non succedat pro voto; si hoc ipsum solummodo sciatur ex ordinato interno progressu fieri, tantum dabit solatij ipsum non habere, quam alioqui, cum pro voto omnia succedunt.

Hæc tamen quæ de ordinata graduum circulatione dicimus, vix locum habent in statu priuationis; ibidem enim facillè omnia turbantur, & fusque deque feruntur; ita vt tum optimus ordo, sit nullus ordo; dum omnia vitiosa, & Deo dissimilia excutiontur, ex parte saltem nostra, nullo ordine seruato. quod etiam non vsque adeò mirandum est,

mediata

cum status Priuationis sit tantum im-
mediata dispositio ad status, & modos
supernaturaliter operandi. quapropter
pia anima tanquam alter Angelus in
hac lachrymarum valle ascensiones in
corde suo disponat, & in quadam scala
mentali per orbiculares motus alicuius
talis gradus ascendat, & descendat, di-
uinam bonitatem infinitam, finitis qui-
dem, sed multiplicatis actionibus, per-
lustrando, & amando; secundum illa &
similia quæ inferius latius deducimus,
per omnes paraphrases earumque arti-
culos. quod priusquam fiat, cum varia
accidentia fragilitatis humanæ, sicut
etiam extra ordinariæ quædam perce-
ptiones mentales, subindè nonnulla in-
terijciant, vt in ordinata operationum
consecutione quandoque debeat my-
sticus non consueto modo procedere;
hinc consequenter subijciuntur

*Regulæ, axiomata seu maxima quadam ge-
nerales mysticæ; ad exercitium omnis
actualis operationis, modi su-
pernaturalis.*

ARTICVLVS QVINTVS.

Vbi spiritus Domini, ibi a libertas. ac si
diceret, ô pia anima, sicut plures
libros faciendi nullus est finis, ita etiam
multoquæ minus, per leges, institutio-
nes, regulas, aut mysticas doctrinas, in-
effabiles, & multifarij modi, quibus
Deus cum sibi chara anima, aliter at-
que aliter agit, complecti poterunt;
quamuis largo tractatu explicentur.

hinc pro actuali exercitio orationis
mentalis, puncta quædam notabiliora,
& praxi summe vtilia, tanquam maxi-
mas quædam generales, axiomata, aut
regulas hoc loco, vbi de operationibus
pro Hic; & Nunc congruis agitur, ex-
trahere volumus.

Et quidem primo sciendum est, ma-
ximam esse dependentiam spiritus no-
stri à spiritu diuino, iuxta illud psalmi-
stæ. quo ibo à spiritu tuo, b aut quo à
facie tua fugiam. si ascendero in cœ-
lum tu illic es, si descendero in infer-
num, ades. si tumpsero pennas meas di-
luculo, & habitauero in extremis ma-
rit etenim illuc manus tua deducet me,
& tenebit me dextera tua. &c. ac si di-
ceret, vbicumque fuero, tu ô Deus ibi
es, & prior ibi habitas. cum enim Deus
creauerit hominem non tantum ad
imaginem, sed etiam similitudinem
suam ad imaginem quidem per intel-
lectum, & voluntatem; ad similitudi-
nem autem per tres operationes, intel-
lectus scilicet agentis, patientis, ac amo-
ris ab utroque causati; non potest non
pia anima, etiam necessitate quadam
naturali, ad Deum, vt ad suum princi-
pium, & finem suæ beatitudinis incli-
nari. præsertim cum in profectu spiri-
tuali, per dona supernaturalis scientiæ,
& maximè sapientiæ, sanatum animum
consecuta fuerit. tum enim tanquam
ex radice, ab ipsa animæ essentia (in
qua gratia Dei habitat) per prius in
voluntatem consortium diuinæ natu-
ræ; (vti proprius anhelitus, & spiracu-
lum

lum vitæ) dein participatiuè ad omnes potentias, & omnem circumferentiam totius compositi humani, diffluet; amicitia Dei singulari ratione, facta participat.

Secundo, licet hæc dependentia spiritus nostri, & diuini maxima sit; non tamen videri Dei essentiam in hac vita; etiam in Ecstasi, aut raptu. nam vel Adamum in sopore, vel Moysen in ostensione omnis Boni, vel Paulum in raptu Dei essentiam vidisse; in sacra doctrina difficulter admittitur: quanto minus in alijs visionibus, & illustrationibus hisce inferioribus, ita vt hinc necessariò sequatur, loco claræ visionis essentia diuinæ, substituendas esse species, seu similitudines quasdam diuinas, quæ Diuini pulchri, & boni sint quædam simulacra, nil fœdi habentia.

Tertio; species has mysticas ad tres principales differentias redigi; scilicet expressas, resultantes, & infusas. expressæ sunt, quæ ab intellectu agente formantur, quando non passiuè, sed actiuè, se habet ad diuina, ita vt pia anima sit principale operans, vt in actus exercitio, à dissimilitudinibus primo absolui, dein charismatibus cœlestibus perfundi valeat.

Quarto, hæc duo etiam in statu vnionis, & modo operandi supernaturaliter ad mensuram doni intellectus, sæpè difficilia esse. Primo quidem, quia intellectus tam citò non potest se expedire ab vsu phantasmatum, & imaginum, puta diuini parui, magni; aut di-

mensionis alicuius scilicet latitudinis, longitudinis, sublimitatis, profundi, vel vbi, scilicet ita Hic, vt non sic alibi; vel situs, sursum, deorsum, antrosum retrorsum, sinistrorsum, dextrorsum, & similibus. quæ necessariò desereri debent, priusquam pura contemplatio initium sumat. Secundo verò, quia nondum in quotidiano exercitio adæquatè potest procedere: plus enim intelligit, quam actu possideat, & æquè perfectè diligit, per donum namque intellectus ordinariè à longè prius videt, quod intra aliquot septimanas, aut menses tandem vt intimè vnum secum, possidet. Sicut autem hæc duo circa species expressas in statu vnionis sunt difficilia, sic in statu transformationis sunt facillima. ibidem enim vitalis gustus consortij diuinæ naturæ, per donum sapientiæ continuò præexistens, ab intellectu in instanti infatigabiliter, & admodum iucundè inspicitur, abripitur, & ab amoris præstantia facillè adimpletur; ita vt omnes imagines deserat, nec plus intelligat, quam diligit, & è contra; nisi quando ab amoris impetu intellectus operationes supprimuntur.

Quinto, resultantes species sunt, quando in actuali vnione consueque intellectus pertingit, vt mentis actiones deserens; vi, & impetu amoris extra proprium statum operandi dimoueat, dein postquam in optimo modo huius vitæ à Deo accipiendi aliquantulum hæserit, in primo instanti quoad mentis actiones iterum reuer-

uersus

uersus fuerit, excessiui iam habiti diuini boni similitudine in se coexistentem, verbum pronuntiat; vt in secundo instanti illicò intellectus agens iam dicti verbi pulcherrimam speciem fabricet, sicut autem toties, quoties, pia anima ad amoris excessum dimota, cum ad solitas mentis actiones dimissa fuerit, infallibiliter præstantissimum agalma, & subtilissimam de Deo similitudinem format; ita quoque toto suo esse, viuere, & composito experitur, nullas in Deo bene-afficientias per species à nobis expressas, hæc vel à longè accedere.

Sextò, infusæ sunt, quæ à Dei infusione dependent. & à nemine alio imprimi possunt. idè etiam cum sint excellentioris ordinis, piam animam viciniùs, & intensiùs Deo coniungunt, & aliquando per saltum promouent; ac citiùs in progressu spiritali proficere faciunt, quam plures aliæ operationes à nobis excitatæ. & quia à Dei gratuita benignitate immittuntur, cum suum præstiterint, tanquam vmbra, cum declinat, auferuntur: vndè etiam statum non mutant, sed cum disparuerint earum effectus, impressiones, vitalesque gustus; ad ordinarios operandi modos redeundum erit. hæc porrò infusæ, & à Deo impressæ species subindè conceduntur, vel vt mala huius vitæ fortiùs ferantur, vel vt virtutum maiorem perfectionem causent, vel etiam, vt amicitia diuinæ maiora signa suscipiantur.

Septimò, non tantum speciebus re-

sultantibus, & infusis; sed etiam à nobis per mentis actiones expressis, cum à phantasmatibus, & dissimilitudinibus depurata, & diuino odore vitaliter imbuta fuerint, vtimur loco luminis gloria; ita vt sicut sancti in cœlis, per lumen gloriæ ipsam Dei essentiam vident: sic etiam nos per similes species Deum, secundum conceptum absolutum, saltem in abstracto, & prout per se est summum pulchrum, & Bonum; simplici, & substantijs separatis conformi intelligentia iucundè videamus.

Octauò, omnia quæ multifariè apud mysticos leguntur, ad duo principalia redigi. primò vel ad statum, id est, prout pia anima vniformiter diu, multoq; tempore, vt plurimum operatur, verbi gratia, ad mensuram doni intellectus, vel sapientiæ. cum enim Deus via affirmationis, eminenter sit omnia in omnibus; & via negationis, sit eminenter nil omnium eorum quæ sunt: priusquam per vnum (verbi gratia) ascensum, omnia de Deo transcendentia spiritus neget; aut per vnum descensum, omnia de Deo vitali bene-afficientia, affirmet; ac singularibus seu (vt ita dicam) paruis, & minutis mentis actionibus, digerat; necesse est vt persuuant dies, anni, & tempora, vndè hisce positis, quodammodo in mysticis actionibus stare dicitur. Secundo referrì vel ad instantaneas operationes, prout scilicet pia anima in exercitio actus, pro Hic, & Nunc diuinis vnitur; & hoc sæpè admodum est laboriosum, quod in statu aliquo

aliquo non est: semel enim adepto vno statu supernaturali, (verbi gratia vnionis) habitualiter, & ad infimas, medias, ac supremas spiritus regiones, conformiter ordinariè se habet; in actus autem exercitio, cum spiritus in instanti operetur, & liberum arbitrium volubili inconstantia feratur; nisi attentio per delectabile præsens, & possessum ligetur, ad quæuis obuia & alio distrahentia, diuagatur.

Nono, Exercitium actualis vnionis incipi non posse, nisi obtenta aliqua ex supradictis speciebus; aut extraordinaria voluntatis, à Deo commotione præuiè facta.

Decimo, in omni operatione, quæ post interruptionem, verbi gratia, somni, distractionis, aut operis alicuius indifferentis, primo incipitur; quatuor præcipuè consideranda esse. primum est auersio ab omnibus, quæ cogitauit, amauit, odiuit, aut quidquid demum Deus non est, vel ad ipsum proximè, & in Nunc instanti non perducit. vt autem talis auersio fiat, oportet omnium istorum tam validè obliuisci, ac si nihil in toto mundo esset præter Deum, & se. Secundum est formatio alicuius speciei, seu similitudinis diuinæ per intellectum agentem: cum enim ipsam diuinam essentiam, in hac vita clarè videre non possimus, Deus se fingit ad imaginem menti contemplandam. Tertium est quando intellectus patiens, summi Boni pulchrum videns, attentione ligatur, & rationes ipsius Boni intimius aspicit. Quartum est, quan-

do ab utroque intellectu in voluntate complacentia, non de alio aliquo, sed de summo Bono exprimitur, expressa renouatur, fouetur; vt frui concedatur. Et secundum hæc omnis actio mystica in initio operationis, primò purgatur, secundò illuminatur, tertio perficitur; idque faciliè, & ex naturali fecunditate intellectus agentis & patientis.

Vndecimo, Intellectus agens dum auersione ab ijs quæ Deus non sunt, & conuersione ad ea, quæ Dei sunt, se se purgare nititur; sæpè hoc ipsum præstare nequit, idque vel quod aliquid in creatura delectabile, attentionem aliò trahat; vel quod speciem pro Hic, & nunc elicere non valeat. quod esto laboriosum, & molestum sit; attamen bonis actibus, quibus contestatur quod Deus sit solus quem diligit anima eius, vtiliter ad patientiæ meritum, & subsecuturæ fruitionis præmium, sese disponit.

Duodecimo, Has operationes intellectus, earumque purgationem, illuminationem, & perfectionem; fruitioni arcani amoris non aduersari; sed ad contemplationis quietem pertinere, otium falsum cauere, diuinum Pulchrum, & Bonum minutis quibusdam actibus gustare, ac digerere, cum enim fruitio ad vim appetitiuam pertineat, appetitus autem circa infinitum Bonum, & Pulchrum versetur, insatiabili quadam esurie, mentis inescatio peragitur, & renouatur, per spiritus instantaneas operationes; attamen continuationem fruitionis non interrumpentes:
licuti

sicuti nec visus à suo intuitu impeditur; licet oculus in momento, & primo instanti clausus sit, in secundo instanti verò, iterum apertus.

Decimotertio, quatuor esse notabiliores vicissitudines, seu phæras quasdam cœlestes, in quibus spiritus instantaneas suas operationes, peragit prima est, per modum fundi, seu centri, intra se, in quo sub ratione collecti, circa æternum Bonum, & Pulchrum versatur; idque ex primo principio concreatę dilectionis, & inclinationis admirabilis illa ad fundum, non tantum inclinatio, sed etiam facillimè inhæsiō otiosa, operationes actuales, sine quibus nil boni agitur, suffocans. atque idè circa hunc fundum sic versari quisque debet, ne spiritus operationes, in fundo silēti ratione procedentes, ante tempus suis functionibus destituat; sed ex fundo spiraculum vitæ, & primæ ad Deum dilectionis gustum capiens, spitualibus operationibus perficiat, subtilizet, & sub vno intelligentiæ radio, conformiter ad substantias separatas eleuet. quemadmodum etiam sol, sic radios in globo, & centro suo continet, vt simul etiam vsquequaque eos diffundat. Secunda est, per modum spiritus ad extra, & supra; ita vt suum vbi, & situs, seu extensio, in cœli altitudine residere videantur; & tum omnia transcendens, frequenter leuabit se super se. Tertia est adæquata dispositio, ita vt nulla sit differentia inter superiores, & inferiores potentias, sphæras, vbi, situsque, sed

in toto composito adæquatè diuina benè afficiētia, perfundatur. Quarta est, quando remissè incedit, & nil singulare de diuina amicitia, neque in fundo, neque in spiritu, neque in toto composito percipit; sed tota harmonia consentiente, & quieta, est quod est; totali quidem inclinatione sese Deo porrigens: in non autem vitali habere, etiam Deum reuerenter adorans, inquirens, ac circumspiciens, si illum, qui vndique est, sub vitali vnione, & comunione inueniat, foueat, possideatque.

Decimoquarto, simili inquisitione facilè, ac etiam in minimis quandoque charitatis, aut pietatis operibus, piam animam inuenire, quo mediante de nouo amoris exercitium reincipiat. in modo namque operandi supernaturaliter, maximè per donum sapientiæ, diuinus radius, pijs mentibus semper benignè collucet; ita vt omnia quæ sunt, lumine diuinæ bonitatis resfulgeant, tanquam atomi, qui nubilofo sole non videntur, at in radijs solis non tantum videntur; sed etiam tam splendidi sunt, vt licet alioquin præ sui tenuitate nequidem videantur; tunc lucida pulchritudine mirè oblectent. hinc cum admiratione videre est, quod sacra doctrina, & prærogatiua sanctitatis à Deo dignati præstantiores homines, post altissima quæque tam scholastica, quam mystica; in elementis fidei, & pietatis, verbi gratia, in oratione dominica, aut salutatione Angelica, indicibilem deuotionem exhalent. & tum vel bestia

agri glorificabit Dominum, ac ut creatura Dei, infinitæ eius potentiæ memoriam subministrabit.

Decimoquinto, quando operatio aliqua à suo summo, seu intenso actu deficit, non semper ilicò à prorsus noua operatione reincipiendum esse, sed ordinariè reliquias cogitationis diem festum agere, & vestigia quædam suæ eminentiæ in inferioribus potentijs relinquere: quæ etiam suo modo afficiant, & perfici velint, ne autem quis inaniter reliquijs hisce inhæreat, quantum in se fuerit, horum obliuisci, & de nouo incipere conetur, ac si nil istorum habuisset; quantumuis hoc ipsum ingratum esse videatur. interea verò si adhuc vitaliter, & non inaniter; sed cum suauis mentis gustu reliquiæ sublimium afficiant, ab illis reincipienda erit actualis unio, quoadusque non amplius vitaliter moueant.

Decimosexto, sicut in hac vita non est finis largitionis gratiæ diuinæ, maioris radicationis in charitate, renouationis sapientiæ supernaturalis, aut similibus donorum, quibus Deo chara anima adornatur; sic etiam nullus finis

est, magis perficiendi mysticos status, regiones, dimensiones, vbi, situs, ac instantaneas operationes, nec aliarum nouarum pulchritudinum à nemine ex toto explicatarum. in his enim omnibus, tanquam in spiritu Domini summa est libertas, ut merito spiritus spirer vbi vult, & vocem eius audias, & nescias, vnde veniat, aut quo vadat: id quod tamen sic non dicitur, tanquam si mysticorum scripta vtilia, imò & necessaria non sint; sed ut pia anima, sic omnibus, quæ ad nostram doctrinam scripta sunt, vtatur; ut simul animaduertat, postquam similibus probè instructa fuerit, infinitum campum inapplicabilem diuinorum secretorum, adhuc superesse, ut in eo continuò spiritus reclusus in imis visceribus renouetur, & semitam prudentiæ, & eloquij mystici addiscat. hisce porrò ad exercitium actus, necessariò interfertis, ad status unionis mediam regionem (in qua proprius spiritus, diuinis illustrationibus perfunditur) declarandam, consequenter

procedemus.

(***)

21/4 43.

ET

ET SECUNDO
DE IIS QUÆ FIUNT IN MEDIO
VNIONIS,

PER ELEVATIONEM ET ACTIVITATEM
PROPRII SPIRITVS.

PARAPHRASIS SEPTIMA.

ET (ossa) spiritum non habebant: & a dixit ad me, vaticinare ad spiritum, vaticinare sibi hominis, & dices ad spiritum: hæc dicit Dominus Deus. à quatuor ventis veni spiritus, & insuffla super interfectos istos, & reuiuiscant. ac si diceret, sicut res ardua est spiritum remittere, etiam in formatum corpus, vt iterum vitali motu, viuat, sentiatque, vt vel ideò etiam bis ad spiritum vaticinare iubeatur; quoniam folius Dei est potentia spiritum corpori vnire, & vitali operationi de nouo restituere. pari modo virtutis diuinæ esse videtur, vt spiritus antea in statu priuationis totus arefactus, de nouo secundum vitalem Dei gustum reuiuiscat; & sibi proprijs operationibus moueatur, eleuetur, ac illustretur; conformiter ad ea quæ in medio status vnionis contingunt, prout ex sequentibus constabit, &

- I. Quod propria operatio quamdiu in medio status vnionis versatur, sit ructus mysticæ exercitatio.
- II. Dum mysticus lumine diuino perfunditur, animum concipit noui, & supernaturalis modi operandi.
- III. Quando amplius mysticus ascendit, tanto facilius aduertit actiuitatem proprii spiritus.
- IV. Instantanea operatio spiritus actiuatur ex vario luminoso visu.
- V. Fruitio vitaliter afficiens semper magis eleuatur vsque ad spiritum Diuinum.

D d 2

ARTI-

a Ezech. 37.

ARTICVLVS PRIMVS.

Quod propria operatio quamdiu in medio status vnionis versatur, sit ructus mystici exercitatio.

ERuctauit a cor meum verbum. ac si diceret; ô pia anima, ex ipsa essentia tua, quæ locus est gratiæ, & vitæ æternæ, per prius in voluntatem diuinæ quædam bene-afficientiæ scaturiunt, & per suam eructationem intellectui obijciuntur, vt dein per operationes intellectuales, quasi in spiritualem subtilitatem euaporent. *b* Vndè etiam [ructus est occultus quidam flatus, qui ex feruore alimenti erumpentibus bullis exhalat] huiuscemodi porrò verbum utique bonum est; cum sit primi Boni, seu ipsius diuinæ naturæ communiō; & ipsam voluntatem, seu partem affectiuam adhuc ponderosam, & à molestijs toleratis, quasi madentem, exsiccet, allevietque per eructationem ergò cordis hic accipienda est vita æterna, prout mediante gratia modi operandi supernaturaliter, se se manifestare incipit: non quidem per modum fundi, ita vt intuitus, & reflexio, aut habitatio, vel initium communionis diuinæ ex corde sumatur, vt in initio status vnionis fiebat; sed multò intimiùs, & per modum cuiusdam esse, habere, & sentire, in occultissimo suæ interioritatis ante formales intellectus, & voluntatis operationes; ac vt in intimo vo-

luntatis suum in Deo bene-affici, esse, & exstere nouit, ac sentit. & hic est modus nouus, qui supernaturalis dicitur, & essentialis: eo quod eius fomentum, & radix, id est, gratia in ipsa animæ essentia habitans, potentiam voluntatis per prius seu donum sapientiæ bene-afficiat; vt deinde pro exercitio actus ad perfectionem doni intellectus supernaturalis, vitalis species diuini amoris fabricari possit, ad fruitionem actualem incipiendam, continuandam, ac perficiendam.

Eo ergò tempore quo mysticus in medio status vnionis versatur, continuò ex ipsa sua intimitate quædam verba eructat, non quidem adhuc perfecta, & articulata cognita; sed imperfecta, quæ tamen complacentiam de Deo ad gratam notitiam porrigant: cum eo etiam, vt quantò magis ad superiora eleuatur, tantò capacior reddatur ad visus, & dictiones particulares suæ vitalis in Deo bene-afficientiæ; circa finem eleuationis, & actiuitatis proprii spiritus, clarè videns totum suum inferiorem hominem sub se, spiritum autem diuinum supra se situari, spiritu proprio locum medium tenente. hinc etiam quantò magis ad proprii spiritus actiuitatem, & subtilitatem communionis diuinæ naturæ per prius, id est, per gratiam ex ipsa animæ essentia in voluntatem diffluentes, eleuantur; tantò & faciliùs, & penitentiùs solebitas spiritus, & sentitur, & sub-

a Psal. 44. b Basil. & Hieron.

& subtilius ingrātam facit machinam inferioris hominis: quæ tamen proprii spiritus soleitas, & ad actus transcuntentes diuinæ bene-afficientiæ carentia, humillima submissione ad ordinationem diuinam æquè indifferenti, & contenta voluntate, ac ipsa amicabile Dei vnio, degustari, ac tolerari debet, non tantum dum medium status vnionis percurritur, sed etiam dum in summo spiritus diuinis vnionibus dignatur. ea enim natura est fruitionis torius status vnionis, vt tam diu calorem, & lumen recipiat, quamdiu primo, & summo Bono, in Nunc præsentis, & instanti per vnionis vinculum adiungitur: ilicò proprijs ponderibus, tanquam proprijs malis perfusa, quando illa disparuerint: sicuti luna ipso facto, quo soli non opponitur, corporis proprii tenebras, & quasdam passiones recipit: ita vt vel icò etiam pia anima, nondum eo quo gliscit animus particulari ordine, amorem intra se profectui valeat. prout magis articulatè constabit ex sequentibus;

Dum mysticus lumine diuino perfunditur, animum concipit noui, & supernaturalis modi operandi.

ARTICVLVS SECVNDVS.

In hoc cognoscimus, quia in eo manemus, & ipse in nobis; quoniam ipse de spiritu suo a dedit nobis. Ac si diceret; ô pia anima, licet eo tempore quo in initio status vnionis verlabaris, per susceptio-

nem gratiæ supernaturalis in Deo maneres; hoc ipsum tamen adhuc non poteras agnoscere, cum vsus illius gratiæ nondum cōcederetur. prius enim cum sit quod animale est, non quod spirituale; oportuit primò ab odore, & reliquijs perpeffa angustia expediri. iam verò cum naturæ diuinæ communionem in teipsa animaduertas; verè cognoscis, quod ipse in te, & tu in ipso sis; quoniam de spiritu suo tibi dedisse, in teipsa sentis, ac gaudes, animumq; concipis, ad nouam & realem illam diuinam familiaritatem quam toto tempore priuationis durante, tot amoris passionibus inclamasti, ac esuriendo, ac sitiendo gemitibus inenarrabilibus desiderasti; iuxtà illud, die. *b* noctuque æstu vrebam & gelu, fugiebatque somnus ob oculis meis.

Recordaberis ergò, ô pia anima cuncti itineris, per quod adduxit te Dominus Deus tuus per desertum illud interni horroris, & vastæ solitudinis, vt affligeret te, atque tentaret, & nota fierent, quæ in tuo animo versabantur; vtrum scil. custodires mandata illius, an non. vtque recogites in corde tuo, quia sicut erudit filium suum homo, sic Dominus Deus tuus erudiuit te, vt ambules in vijs eius, & timeas eum. Dominus enim Deus tuus introducet te in terram bonam, terram riuorum, aquarumque, & fontium: in cuius campis, & montibus erumpunt fluuiorum abyssi. ita vt impossiterū per spiritum S. suum, de quo ipse dedit tibi, in ipso sic maneat,

D d 3

neas,

neas, vt etiam simul cognoscas, quæ à Deo donata sunt tibi; siue sursum, siue deorsum, siue dextrorsum, siue sinistrorsum, siue antrorsum, siue retrorsum impetus spiritus direxerit: eo tamē moderamine, vt paulatim in lumine diuino, & calore spiritus (quem gratia diuina in ipsa animæ essentia residens per prius in voluntatem sufflammat) perficiaris, & ad superiora ascendas; ac etiam, vt ad soleitatem proprii spiritus, seu ad illam diuinæ vnionis carentiam; (quæ subindè tam nudam, ac solitariam animam constituit, ac si de Deo, eiusque amicissima vnione nil vnquam percepisset) frequens toto statu vnionis fiat relapsus: & his quidem conditionibus concomitantibus, postquam te afflixit, & probauit, ad extremum misertus est tui. ne scilicet diceres in corde tuo, fortitudo mea, & robur manus meæ, hæc omnia mihi præstiterunt; sed recorderis Domini Dei tui, quod ipse vires tibi præbuerit, quodque modus ille supernaturaliter operandi, à sola gratia Dei dependeat, omnibusque illa à Deo non dignatis, inaccessibleis sit; quocumque licet ingenij acumine, aut scientiæ genere, sint instructi.

Et certè quando pia anima nouam, & vitalem speciem vnitiui amoris receperit, hinc quidem præ gaudio in lachrymas resoluitur; & lætatur pro diebus quibus Deus illam humiliavit, & annis, quibus vidit mala: illinc autem sibi ipsi indignatur, quod tempore priuationis non magis patieati corde, &

à Psal. 118.

corpore sustinuerit omne malum, quod sibi Dominus sua absentia, & passionum inordinatarum ictibus intulerat; dignumque censet, vt nemo ad tam vicinam cum Deo vnionem admittatur, qui non prius transiens per ignem, & aquam huiusmodi purgationum, ad purum excoctus fuerit. Iam verò loco præambuli, & perfectæ dispositionis omnibus gratijs in Dei laudem repositis, ad actus exercitium, illic ipsum benè in Deo affici iucunda cogitatione assume, illustra, & renouanda foue, refoue, & pro actuali vnione retine, quam verò moderato progressu diuinum lumen accrescat, magis elucet ex sequentibus.

Quantò amplius mysticus ascendit, tantò facilius aduertit actiuitatem proprii spiritus.

ARTICVLVS TERTIVS.

Os meum a aperui, & attraxi spiritum. Ac si diceret, ô pia anima, sicut ille quem coarctat spiritus vteri sui, non in cubiculo inclusus; sed foras ad liberum aërem se confert, & ibidem os suum aperit; vt aërem, & halitum attrahat, imo ipsa altiora loca conscendit, vt plenis buccis respiret, & arctitudinem intrinsecam, ad spatiosissimam cœli amplitudinem prouocet; quo ita ceu à maximo pondere, alleuari possit: ita quoque agas oportet cum gustu diuino, quem quasi in fundo, seu corde vterunque arcto, & ponderoso absconditum gerbas, non enim in hoc fundo

fundo tali quali in hessione concludi debet, cum non amplius per modum fundi; sed per modum spiritus, & eleuationis procedendum sit, & ideo etiam gustum spiritus, quem Deus tibi dedit, non tam in fundo, & corde, quam in secretissimo spiritus; & prout spiritualissimè voluntatem inibi latibulum suum posuisse animaduertes, & secundum tenuem illam diuinæ naturæ perceptionem, pro vt modo in spiritu contingit, absque crassa illa, seu inclusa fundi operatione, sicut in statu priuationis, aut etiam in alijs præcedentibus fieri solebat, accipi debet.

Aperi ergò os tuum, ô pia anima, & capacitatem spiritus ad superiora erige; vt ibi spiritum, & vitam haurias, idque tantò amplius, quantò magis te in spirituali regione ascendere animaduertis. cum enim quotidie gratia vitæ æternæ in animæ essentia residens, per prius in voluntatem, seu vitalem Dei gustum diffundatur; necessariò ipse intellectus, ex abundantiori beneficentia voluntatis, actiuatur amplius: ita vt species mysticas ad actualis amoris vnionem, eiusque continuationem facillimè possit exprimere, & ad superiora spiritu, vita, & habitatione eleuari, liberoque, & ab inferiori pondere soluto spiritu magis, magisque in superioribus dilatari. non tamen ita fixè; quin ad soleitatem proprii spiritus, seu nil actualis amicitatis habere; licet non ad crassam fundi captiuitatem, subindè dilabatur.

quam variè autem, & actuosè spiritus, & illustretur, & instantaneè operetur, iam consequenter dicendum erit;

Instantanea operatio spiritus actiuatur ex vario luminoso visu.

ARTICVLVS QVARTVS.

Vidia cælum nouum, & terram nouam. primum enim cælum, & prima terra abiit, & mare iam non est. Ac si diceret, ô pia anima, eo ipso quo libero, & soluto spiritu ad superiora ascendisti, vt ibi tanquam in sphæra propria cœlestes illas regiones, ac mentales situs perlustrares; nouum quoddam cælum spiritualis solatiij, & fruitionis inuenisti: & terram nouam, seu realem in spiritu bene-afficientiam, longè distantem à prima terra, & fundo crasso, quo in corde tædioso conclusa, per noctes quærebas dilectum. rectè ergò dicitur primum abiisse cælum, quando scilicet in initio vnionis versabaris, & modicum luminis, quod sat difficulter etiam suscipiebas, ac pöderosam terram fundi tui adhuc sustinebas. quæ quidem terra etiam abiit, cum ex nunc incipias videre inferiorem hominem nonnihil sub regione spiritus constitutum, & quasi aliud à te, (secundum quod in spiritu viuere te sentis) distinctū; quodque vt improporionatum inferiùs, & tanquam tertium aliquod relinqui debeat. vndè etiam dicitur, mare iam non

non est; quia nimirum inquietudo illa contristans, tanquam impossibile foret ab illa derelictione liberari, aut te tua non rectè agere, aut diuina vnione te indignam esse, iam non est; imò contrarium bene affici, & secundum spiritum Deo viuaciter vniri, omnem priorem miseriam sustulit.

Tu ergò, ô pia anima, vide cœlum nouum, in eo quod vario luminoso visu, nunc sursum, nunc deorsum, finistrorsum, vel dextrorsum, antrorsum, vel retrorsum, actiuitate proprii spiritus feraris; & terram nouam essentialis illius complacentiæ videas, quam etiam quieta voluntatis commotione, in diuinæ vnionis communionem diffundi aduertis, cum autem admiratio, quæ hoc loco ex magna actiuitate spiritus prouenire solet, cogitando videlicet vndè tanta tamque varia pulchritudo resplendeat, varijs dubijs inquietet; scias velim ô pia anima, varios luminosos visus, qui hic erumpere consueuerunt, confortij diuinæ naturæ quosdam interpretes esse; ac quasdam particulas; quæ intellectui, id quod summè spirituale, & indicibile in ipsis est, inferiori quodam modo vestigia sua imprimunt, & ad operationes facilius exprimendas, continuandasque se dimittunt, ac loco phantasiæ, sacras quasdam imagines, infimasque diuini pulchri similitudines adferunt; quod ad actus exercitium commodissimum est, cum enim nostra operatio intel-

lectualis à sensu, & à magis sibi notis incipiat, & hoc loco pia anima non tam passiuè, quam actiuè ascensionis cordis sui semper eleuet, habet hos varios luminosos visus, seu specula perpulchra loco sensuum, vt ex illis fecunditas intellectus, commodè species proportionatas elicere, & bonum cognitum amplius extendere possit, viuatque erigente, & supra inferiora dominante aspectu. quam porrò hæc omnia per maiorem semper radicationem in charitate depurentur, & magis superioribus coniungantur, modò consequenter dicetur,

Fruitio vitaliter afficiens semper magis eleuatur vsque ad spiritum diuinum.

ARTICVLVS QVINTVS.

Memoriam a abundantia suauitatis tua eructabunt. Ac si diceret; ô pia anima, sicut ructus ex imis visceribus stomachi, commotione quadam ad superiora ascendit, & per os in ventum, & aërem diffunditur. ita quoque vitale illud in vnione diuina bene affici, ex intimo voluntatis, ad superiores regiones spiritus, & mentales situs continuè ascendit, spiritus proprii actiuitatem magis subtilizat, & ad spiritum diuinum approximare facit; idque per memoriam abundantia suauitatis diuinæ, quæ

quæ propter continuum incrementum spiritus in salutare Dei exultare facit. & cum memoria rei præteritæ, rem faciat esse præsentem, pia anima moneatur, vt quando actualis vnio diuina non adest, & anima ad solitatem propriam labitur; ita vt tristè affici in seipsa sentiat (ob actualis vnionis carentiam) non idèo turbari debere; quandoquidem status vnionis ea sit conditio, vt frequenter actualis vnio interrumpatur, & anima solitariè, ac si nil vnquam horum experta fuisset, seipsam sustinere debeat. & idèo memoriam abundantia suauitatis eructabunt, id est, nondum tibi ex toto, ô pia anima, propria est illa diuini spiritus affluentia; sed cum abest; quasi desiderio memoriæ renouatur, & reactivatur in abundantiam suauitatis, & noui actus vnitiui.

Tam diu ergò pia anima hic eructat, & eructando eleuatur, quoad vsque spiritui diuino magis vicina fiat, quod tunc erit, quando tria quædam in se distincta aduertit: primò quidem, quod inferiorem hominem videat infra se stare. secundò verò in spiritali parte, seu in viuacitate affectiua, & intellectiua in superioribus regionibus iam se versari. tertio autem proximè supra se adhuc superesse spiritum diuinum, seu amicabilissimam illam regionem, quæ diuinitatis odore plenè referta, vberiori, & subtiliori coniunctione, futura proponere videtur. & tum ad ea quæ sequenti paraphrasi, de vnione spiritus diuini in summo deducuntur; transeundum erit.

ET TERTIO

DE IIS QUÆ FIUNT IN SUMMO PER VNIONEM DIVINI.

PARAPHRASIS OCTAUA.

HÆC dicit Dominus, cum dedero a spiritum meum in vobis, & vixeritis: & requiescere vos faciam super humum vestram: scietis quia ego Dominus locutus sum, & feci. ac si diceret: quamuis maxima sit felicitas, à Deo spiritum, & vitam recipere, & bonis diuinis proprio spiritui congruis perfrui; cum tamen ipse Deus dederit spiritum suum in vobis, & ex eo vixeritis, vt plus de vita Dei, quam
 Ee de pro-

a Exech 37.

de propria vita habeatis, & spiritu Dei adhærendo vnus cum eo vester fiat spiritus vitali vsu, & bene-afficientia: tum certè scietis vos viuere, hancque gratiam, & actum cum Deo vnionem à sola supernaturali locutione, & spiritu diuino factam, & datam, clarè scietis, sentietisque, prout in sequentibus dicitur. Et *Primò*

Propria operatio quam diu mysticus in summo vnionis versatur, est spiritus proprii, cum spiritu diuino arcta coniunctio.

- II. *In summo spiritus proprii, infimum spiritus diuini attingitur vitali affi-
cientia.*
- III. *Non tantum fundus; sed etiam spiritus proprius subter stare debet ob ar-
ctam cum Deo vnionem.*
- IV. *Tam diu in spiritu diuino eleuatur quousque ad summum eius perti-
gerit,*
- V. *In summo tandem subsequitur subtilissima disparentia spiritus diuini, &
dispositio ad statum Transformationis.*
- VI. *Gratia Transformationis ad mensuram doni sapientia supernaturalis in-
funditur in instanti.*
- VII. *De spiritali profectu, duratione, & transitu ab vnionis ad Transforma-
tionis statum.*

ARTICVLVS PRIMVS.

*Propria operatio quam diu mysticus in
summo vnionis versatur, est spiritus
proprii cum spiritu diuino arcta
coniunctio.*

VT sint a vnum sicut & nos vnum
sumus. Ego in eis, & tu in me.
ac si diceret; ò pia anima, eousque tan-
dem diuinus amor procedit, vt vnum
cum Deo per summi boni communi-
cationem effici possis, & hoc ipsum non
tali quali generali modo; sed actuali
& particulari, scilicet per verba mysti-
ca, seu operationes vnionem cum di-
uino spiritu causantes, & continuantes.

ita vt in Patre & Filio, & Spiritu sancto
sit conuersatio tua; non amplius ita re-
motè, vt in medio huius ascensus, seu
regione proprii spiritus; in qua ipsum
diuinum Bonum, & Pulchrum magis
ad mensuram cognitionis, & fruitio-
nem indè consequentem, quam vici-
nam possessionem, portigebatur: iam
verò ad summam regionem conscen-
dens, non amplius vt supra; sed vt iux-
ta, & quidem in sublimitate spiritus in-
timè, præstantique modo, ipsi Bono,
& Pulchro cohabitabis in sublimi re-
gione; quam quidem in medio ascen-
sus, & proprii spiritus, vt altè supra te
aspiciebas, continuò ad eius vicinita-
tem anhelando.

Cate-

Cæterum hæc felicissima vnio, quæ est cum Patre, & Filio, & Spiritu sancto, non ita citò suam perfectionem consequitur; sed paulatim magis ac magis, ceu spongia præstantissimum, & maximè odoriterum balsamum imbibit. vndè primò spiritus proprius in summo infimum spiritus diuini attingit; dein ex continuo ascensu in spiritum diuinum, tam spiritum proprium, quam inferiorem suum hominem subire stare intuetur; vtrumque autem tantò amplius infra manere; quantò magis in spiritu diuino mysticus eleuatus, ab his se elongari, & expediri conspiciat: in summo tandem suæ capacitati proportionato, arctissimam cum Deo vnionem consecuturus: subinde tamen ad proprii spiritus soleitatem relabens. quousque finaliter, in silenti spiritus serenitate, disponatur ad suscipiendam gratiam transformationis, seu doni sapientiæ, ad vltiora supremæ vnionis arcana degustanda. interea verò dum hæc fiunt, diligenter legenda, & practicanda erunt, quæ superius de trinarum operatione, & verbi, ex verbo mystico pronuntiatione dicta sunt. ex nunc enim ibidem expositas operationes pro actuali exercitio melius quam vnquam aliàs intelligere conceditur. quæ autem circa notabiliores regiones contingant, interea dum circa summum vnionis versatur, iam articulatè in sequentibus dicemus,

a sup paraph. 6. 1. Corin. 6.

In summo spiritus proprii, infimum spiritus diuini attingitur, vitali afficientia.

ARTICVLVS SECVNDVS.

Quæ b adheret Domino, vnus spiritus est. ac si diceret: ô pia anima, non tali quali modo agendi, & procedendi, quo scilicet vult piger, & non vult, ad felicissimam cum Deo vnionem pertingitur; sed qui adhæret Domino vnus spiritus est, per constantem scilicet, & puram in Deum tendentiam, prout in initio, & medio status vnionis fieri dictum est: quo ita continua vicissitudine internarum operationum melius perfectiusque, ceu diaphanum ad luminis transparentiam suscipiendam disponatur. & quia supremum infimi, & infimum supremi; hinc in summo illo spiritus proprii ipsam spiritus diuini regionem duntaxat ingredi incipit, & eiusdem vitali afficientia, tanquam vestimento indui: ita vt in semetipso spiritus proprius sentiat vicinitatem consortij diuinæ naturæ. in tantum, vt inter sese, & Deum nihil distare videatur; quin pro sua capacitate, & Nunc præsentis vnione, id quod Deus habet per naturam; hoc ipse habeat per arctam fruitionis communicationem, & diuino benè affici: ex quo etiam sequitur, quod diutius, facilius, & frequentius sua interiora diuinitus perfusa, & à relapsu

E e 2

ad so-

ad soleitatem proprii spiritus liberiora,
sentiat.

Itaque propter arctam illam quam incipit cum spiritu diuino vnionem: id quod tam diu optauerat in omni actione, Deo adhaeret vitali coniunctione, & quæ indè sequitur fruitione; in spiritali gaudio & pace. iuxta illud Apostoli: *a* Regnum Dei est iustitia, & pax, & gaudium in Spiritu sancto. subindè tamè relabens ad soleitatem propriam, & carentiam diuinæ vnionis, ac si de illa nil vnquam habuisset. quantò enim altius ad diuina pertingimus, tantò ad propria relapsi, illa nostra lutea magis auersantur, & subtilius illarum vilitatem agnoscunt, vel à longè solum odorem illarum abhorremus. iam verò pro actus exercitio, non tantum ipse relapsus ad soleitatem propriam, & actualis vnionis carentiam; sed etiam ipsum in Deo bene affici, pro primo, & vt perfecta fiat dispositio, transcendenda sunt, & ipsum diuinum Bonum, & Pulchrum, prout omni habere, & frui præstat, aspiciendum est: vt dein perfectioribus operationibus circumuolutiones mentales agendo, pura intelligentia, & complacentia vnum cum eo fiat. Vitalem porò hanc afficientiam omnia quam intimè penetrare, & perficere, consequenter dicemus,

*Non tantum fundus; sed etiam spiritus
proprius subtrus stare debet, ob arctam
cum Deo vnionem.*

b Rom. 14. b Apoc. 11.

ARTICVLVS TERTIVS.

A *V*diuerat vocem magnam de cælo dicentem, *b* ascendite huc: & ascenderunt in cælum in nube. ac si diceret, ô pia anima, immensa vnionis eleuatio, quæ se vitaliter percipere facit, quod diuina magnificentia sit super ea quæ sunt, & quæ non sunt; ob intimam vicinitatem in dies auctam, quasi magna voce clamare auditur, tanquam in aure vicinè audientis: ascende huc, in cælum nimirum, cum toto eo quod in spiritu optimum habes, & sentis: ita vt non tantum inferior homo ad instar tenebrôsæ nubis subtrus stare debeat, sed etiam ipsa proprii spiritus regio iam inferior videatur.

Sit ergò aspectus ille qui videt fundum, & proprium spiritum infra se, & cælum, seu regionem spiritus diuini vt intra se, tanquam præambulum, & imperfecta operatio, seu verbum ab omni imagine nondum deputatum; dein pro initio ad exercitium actus, pura intelligentia præclari, summiq; Boni vitaliter afficientis; in qua dein gustando, & videndo quam diu fieri potuerit, iteratis, & ex ipsa hac vnionis præstantia succedentibus operationibus, fruitio continuanda erit; quousque ex integro fiat relapsus ad soleitatem proprii spiritus. quod quidè tantò ratiùs fit, quantò altius in regione spiritus diuini ascenditur; sicut etiam non ampliùs est tanta difficultas in deserendis omnibus intermedijs, & imperfectis operationibus, prius-

priusquã ad puram intelligentiam summi Boni in actus exercitio admittatur; & adæquatè seu ita purè diligit, sicut intelligit, & contrà, ita scilicet purè intelligat, sicut diligit. sic porro pia anima constituta, qualiter ad Nunc præsens, fructuosè se habere debeat, consequenter dicemus.

Tam diu in spiritu diuino eleuatur quousque ad summum eius pertingerit.

ARTICVLVS QVARTVS.

Qui diligit a me, diligitur à Patre meo; & ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum. ac si diceret, ô pia anima, ea est amoris vnitiui præstantia, vt tandem ad summum sibi proportionatum pertingat, & in ea quantum fieri potest, Deus seipsum manifestet, per tam cœlestem ascensum; indies magis ac magis diuinæ naturæ consortium distribuendo, idque distinctis operationibus ad intra, quibus fructio mystica continuatur.

Formatio itaque præambuli, seu imperfectæ quidem operationis in se; perfectæ tamen dispositionis ad puram operationem; sit; quod pia anima de centrali regione, vel vbi, nihil ampliùs sciat; spiritus proprii autem mentalem situm, vt sub se videat; spiritus autem diuini regionem, vt sibi intimè diffusam, possideat: dein pro actus exercitio pura intelligentia, summi Boni præ-

stantem bene-afficientiam, vt intimè sibi vnitam comprehendat. quo facto ipsa spiritus fecunditas bonum illustrans, vitalem illius bene-afficientiam subtiliorem, & penitiùs amandam perficiet: & ex magis intensa fructione, magis continuò illuminabit. hæc enim duo in sua vicissitudine non tantum amoris continuationem; sed etiam subtiliorem, & substantijs separatis magis conformem, reddunt. & eo sensu dicitur, qui diligit me, diligitur à Patre meo, id est, sicut diuini boni, & naturæ operandi principium est Pater, qui bonitatem suæ naturæ per intellectum suum comprehendit, & intelligendo similitudinem sui perfectam, id est, Filium suum generat, ac ex vtroq; Spiritus Sanctus, vt pondus perfectum diuini amoris procedit: sic quoq; per hoc quod intellectus, per donum intellectus, habitualiter præexistentem in voluntate diuinæ naturæ communionem actu intelligit & intelligendo illius similitudinem format, pariter ex vtriusque actione intimior fructio amoris producit: vt de nouo per continuationem, productus amor ab intellectus actionibus digeratur, subtilioremq; amorem producat: atq; ita consequenter; & quidem ita, vt à parte rei, & spiritus fecunda operatione, longè meliùs, & citiùs hæc omnia fiant, quam ipsemet practicus intelligat: hæc tamen, & similia paulatim desinere, & quantumcunq; spiritualia sint, tanquam umbra quæ declinat disparere; constabit ex sequentibus,

Ec 3

In

a Ioan. 14.

In summo tandem subsequitur subtilissima disparentia spiritus diuini, ut dispositio ad statum Transformationis.

ARTICVLVS QVINTVS.

IN a die illa dicit Dominus, occidet sol in meridie, & tenebrescere faciam terram in die luminis. ac si diceret, ô pia anima, quod circa vesperam sole occidente lumen deficiat, noxque succedat, mirandum non est; quod autem in ipso die, & in die luminis, id est, quando serena est aura, tenebræ inducantur, hoc valdè mirandum est, & insolitum quid præfagire consuevit. ita iure merito tibi euenire poterit, cum in summo spiritus diuini, in quo ingens lumen, & splendor maximus super caput tuum fulgebat, constanter deficere adnotaueris. constanter, inquam, quod enim ordinariè fiat relapsus ad soleitatem proprii spiritus, succedatque carentia amorosæ vnionis, pro actus exercitio: aut etiam amoris intensio, vel remissio, seu etiam accretio, vel decretio luminis diuini contingat; hoc toto vnionis ascensu perquam familiare est: quod autem absque vltiori incremento, paulatim magis, ac magis deficiat, & in subtilem interioritatis vacuitatem abeat, hoc constantem defectum inducit, & ascensum ad suum summum pertigisse declarat: cum eo tamen, vt nullatenus ad crassam inferioritatem, in qua alias in initio priuationis, scilicet magna præui-

debat,ur anxietas, desolatio, & totius hominis in infimis, & supremis vitibus conturbatio, prolapsus contingat; sed solummodò disparentia omnis præhabiti splendoris, & luminis à spiritu diuino. cuius quidem disparentiæ, & vacuitatis hæc potissimum causa videtur esse; vt pia anima continuo subtilius euacuetur, & tota interioritas tanquam aër serenus inhabitetur, vt ilicò orto sole doni sapientiæ, illud ipsum in instanti, vt purissimum diaphanum suscipere valeat, ad initium status Transformationis modi descendenti.

Sit ergò, ô pia anima, eiusmodi vacuitas, & in tuo summo (quod etiam cæli altitudines superexcedere videtur) actualis amicabile vnionis disparentia, & non habere, tanquam præambulum, ac dispositio ad perfectam operationem. Vnde pro exercitio actus, post notitiam illam, qua scitur omnia præterita disfluere indies, & tandem ex toto deficere. Primus aspectus sit, subtilissimam vacuitatem videns quidem; at secundus sit, reflexio ad summum bonum, & pulchrum, prout omni vacuo subtilius est: atque hinc ex intellectus fecunditate excitata specie, seu similitudine summi boni, & pulchri, initium dabitur actualis operationis ad vnitivam fruitionem excitandam, & continuandam; cum eo tamen, vt ipsa fruitio, seu amoris bene-afficientia, non sit intensa, nec abundans, ita vt in vires inferiores possit aliquid influere amicebiler. est enim huius disparentiæ ea

con-

conditio, vt continuò cum admiratione tam subtilis vacuitatis, animum suspensum teneat, & tam diu, ac per menses fortè aliquot, quid tandem subsequendum sit; circumuolutiones suas agat; dein pro actus exercitio per reflexionem ad summum bonum, vnionis fruitionem subtilissimè tantum, idque silentiosè admodum in spiritu duntaxat inchoet, & perficiat; quousque admirabili lumine Transformationis perfundatur, vt iam consequenter dicemus,

*Gratia Transformationis ad mensuram
doni sapientia supernaturalis in-
funditur in instanti.*

ARTICVLVS SEXTVS.

Factus a est repente de cælo sonus, tanquam aduenientis spiritus vehementis, & repleuit totam domum; ubi erant sedentes. ac si diceret, ô pia anima, priusquam Discipuli Domini, & qui cum illis erant replerentur Spiritu Sancto, iussi sunt sedere in ciuitate, & expectare, b donec induerentur virtute ex alto. quod quidem tempus scilicet ab ascensione Domini, vsq; ad Pentecosten congruè denotat illud tempus, in quo pia anima, postquam summum status vnionis conscendit; subtilissimam illam spiritus diuini disparentiam, vt potè immediatam dispositionem ad statum Transformationis, experitur. vt dein, sicut materia vltimatè

disposita, in momento cum Paulo, què subito circumfulsit lux de cælo, suscipiat vsum doni sapientia, vitaliter afficiens.

Et ideò dicitur, factus est repente de cælo sonus, tanquam aduenientis spiritus vehementis. quia nimirum, post talem tanque reuerentialem expectationem, imò illa adhuc purissimè, & intensissimè durante, subito illabitur viuacissima primi, & summi illius suauitas totam replens domum, seu compositum hominis, secundum superiores, & inferiores vires; ita vt etiam ipsum corpus, caro, & sanguis eius exultent in Deo saluari suo, vtque nec capillus capitis suo modo non collætetur: idque perseueranti bene-afficientia, absq; vllò timore deficientia, aut interruptionis, quæ carentiam fruitionis inducere possit; saltem ad multos annos, atq; hinc de cætero tanquam de ventre, & imis visceribus spiritus, fluent aquæ viuæ, salientes in gaudium vicinum vitæ æternæ, seu visionis patriæ. quod quidem est felicissimè experiri nouum hominem, qui secundum Deum creatus est, & super omnipotentem delicijs affluit, atque ad Deum ipsum eleuat faciem suam, prout latius dicitur c infra: & pia anima magis indicibili modo experietur in se ipsa. & hæc priusquam explicemus, iam consequenter dicendum est de ijs, quæ in perfectionis progressu, & de mora, quæ in praxi trahitur, priusquam dono supernaturalis sapientia à Deo dignetur,

De

a Art. 2. b Luc. 24. c Par. 10.

De spiritali profectu, duratione, & transitu ab vnionis ad Transformationis statum.

ARTICVLVS SEPTIMVS.

Quasi luna a plena in diebus suis lucet. ac si diceret, ô pia anima, sicut luna quo magis crescendo lumen recipit, eo amplius sui perfectionem, & pulchritudinem consequitur; donec tandem integrè compta sit. ita quoq; in spiritali progressu status vnionis contingit. in initio enim vnionis à vasta mole illa sublunari, seu tenebrarum fundo, ac priuationis odore, & reliquijs sese expediuit; in spiritu autem proprio, ac medio vnionis ascendente, continuo accrescentiam luminis à consortio diuinæ naturæ suscepit, vt semiplena; hic tandem mediante spiritali profectu, in summo spiritus diuini, tanquam luna plena, alba, & serena lucet, totamque animæ circumferentiam benigno splendore afficit.

Et hæc priusquam integrè, & illa particulari ad-uel decrefcentia fiant, secundum ordinatas, particulares operationes, seu verba mystica in continuatione fruitionis vnitiui amoris, idque ab infima, & spiritus proprii, ac vsque ad summam spiritus diuini regionem; apud diuersos quatuor, quinque, aut sex annos circiter labi, obseruatum est. ita vt septimo anno diem requietionis, & felicissimæ Transformationis consequatur. iuxta illud, septimo anno sab-

batum erit terra. verum toto tempore exercitationis mysticæ computato, si pia anima circa duodecimum annum, ad statum Transformationis pertingeret, censeari posset, satis fideliter gratia mysticæ cooperata esse. & sic nihil habet probabilitatis, & à praxi omnino alienum est, dicere; statum perfectorum ordinariè incipere, vel toto *b* vel maiori vitæ tempore. & idè Taulerus propria experientia, apud plures alios, etiam iuuenes statum perfectorum cõperisse, iam vel olim testatus est. plures tamen annos interlabi, priusquam ab infimo (massæ ab originali iniuitia corruptæ) per medium, ad summum allicuius status ascendatur; aut contra à summo, per medium ad infimum descendatur; ex eo prouenit, quod charitas magis radicetur, non ex quolibet actu charitatis, seu amoris mystici, sed ex actibus multiplicatis, per moralem aliquam durationem temporis. Vndè etiam ea, quæ unico articulo describuntur, priusquam ad alia, quæ subsequenti articulo dicuntur, practicè pertingat, fortè menses aliquot absumentur. articulata enim illa, & maior radicatō in charitate, minutissima quæq; auida cupiditate inescat; ita vt accurata praxis industria, prout tam diu durat, & semper occultissima inuenit, multò facilius, & ad praxin commodiùs familiari colloquio, quàm calamo suggeratur. hinc etiam quæ in tota praxi ponuntur, non nisi notabiliores dispositiones, & operationes respiciunt. circa quas pia ani-

ma

ma tam diu suas circumuolutiones agit, quousque de vna notabili mutatione in vno articulo descripta, ad aliam sequentis articuli possit transire.

Ad transitum verò, quod attrinet, ad statum Transformationis, ille non conceditur, nisi quando pia anima in sublimi illa deficientia (quæ tamen est absque vlla molestia anxietatis, aut turbationis) continua humili reuerentia, ad primum Ens, & Bonum accrescit, quousque compleantur dies assumptionis eius, &

a *hica. 6.*

gratia doni sapientiæ cum splendore diuino in momento repleatur. vt dictum est supra. a & hoc dono tandem adepto cum pia anima optimè disposita sit ad scrutandum etiam profunda Dei; hinc ipsas operationes pro Hic & Nunc per totum statum Transformationis practicandas, consequenter apponimus: postmodum ipsum statum, pro vt in summo, medio & infimo se habet, explicaturi.

P R A X I S

FORMATIONIS OPERATIONVM
SEV VERBORVM MYSTICORVM AD EXERCITIVM ACTVS, STATUS TRANSFORMATIONIS MODI DESCENDENTIS.

PER DONVM SAPIENTIAE, SVpra AFFIRMATIONEM, VEL NEGATIONEM.

PARAPHRASIS NONA.

DAmihi Domine sedium tuarum a assistricem sapientiam, vt mecum sit, & mecum labore. ac si diceret, ô pia anima, quæ ad Dei imaginem per duas potentias, scilicet Intellectus, & voluntatis, & ad similitudinem, per tres operationes internas, scilicet intellectus agentis, & patientis, & amoris ab vtroque expressi, creata es; noli existimare tibi sufficere, quod supernaturale donum sapientiæ tandem aliquando à Domino obtinueris. & ideò postquam dixerat, da

Ff

mih

a *Sap. 9.*